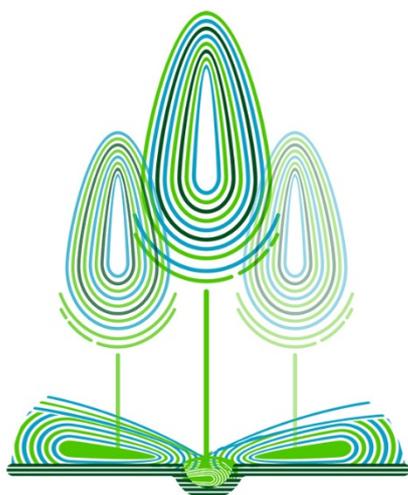

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Οδικός χάρτης για κοινόχρηστους πράσινους χώρους σε αστικές περιοχές

CO-EDUCATION IN GREEN

ΧΩΡΑ: ΚΥΠΡΟΣ & Ελλάδα

01

**Μεθοδολογία δημιουργίας
κοινόχρηστων πράσινων
χώρων και υλοποίησης
διαδικασιών**

ΣΥΝΟΨΗ

Μάϊος, 2021

Αυτό το έργο χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο του συγγραφέα και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Project No: 2020-1-LT01-KA204-077953

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα.....	1
1. Εισαγωγή.....	3
2. Τι εννοούμε Co-educating in green.....	3
3. Κοινόχρηστες πράσινες αστικές περιοχές: ιστορικό, προσδιορισμοί και οφέλη.....	4
4. Κοινωνική εκπαίδευση.....	7
7. Εθνική έρευνα και κυριότερες τρέχουσες τάσεις στις κοινόχρηστες πράσινες περιοχές στην Ευρώπη.....	15
ΚΥΠΡΟΣ.....	15
Δημόσιες πολιτικές και πρωτοβουλίες σε κοινόχρηστους πρασίνους χώρους.....	15
Οδηγίες για το εθνικό σύστημα προστασίας και προστασίας περιβάλλοντος.....	16
Στρατηγικές σχετικά με την προσβασιμότητα στις πράσινες περιοχές.....	17
ΕΛΛΑΔΑ.....	19
Δημόσια πολιτική και πρωτοβουλίες για τις κοινόχρηστες πράσινες περιοχές.....	19
Κατευθύνσεις στο εθνικό σύστημα προστασίας και διατήρησης του περιβάλλοντος.....	19
Στρατηγικές για την προσβασιμότητα στις πράσινες περιοχές.....	20
ΙΤΑΛΙΑ.....	22
Δημόσια πολιτική και πρωτοβουλίες για τις κοινόχρηστες πράσινες περιοχές.....	22
Κατευθύνσεις στο εθνικό σύστημα προστασίας και διατήρησης του περιβάλλοντος.....	23
Στρατηγικές για την προσβασιμότητα στις πράσινες περιοχές.....	24
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ.....	27
Δημόσια πολιτική και πρωτοβουλίες για τις κοινόχρηστες πράσινες περιοχές.....	27
Κατευθύνσεις στο εθνικό σύστημα προστασίας και διατήρησης του περιβάλλοντος.....	28
Στρατηγικές για την προσβασιμότητα στις πράσινες περιοχές.....	29
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ.....	32
Δημόσια πολιτική και πρωτοβουλίες για τις κοινόχρηστες πράσινες περιοχές.....	32
Κατευθύνσεις στο εθνικό σύστημα προστασίας και διατήρησης του περιβάλλοντος.....	32
Στρατηγικές για την προσβασιμότητα στις πράσινες περιοχές.....	33
ΙΣΠΑΝΙΑ.....	35
Δημόσια πολιτική και πρωτοβουλίες για τις κοινόχρηστες πράσινες περιοχές.....	35
Κατευθύνσεις στο εθνικό σύστημα προστασίας και διατήρησης του περιβάλλοντος.....	35

Στρατηγικές για την προσβασιμότητα στις πράσινες περιοχές.....	36
8. Βιβλιογραφία.....	39
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	42
ΚΥΠΡΟΣ.....	42
Τμήμα #1	42
Τμήμα #2	43
Τμήμα #3	45
Τμήμα #4	46
Τμήμα #5	47
Τμήμα #6	48
ΕΛΛΑΔΑ	50
Τμήμα #1	50
Τμήμα #2	51
Τμήμα #3	52
Τμήμα #4	54
Τμήμα #5	57
Τμήμα #6	60

1. Εισαγωγή

“Μέχρι το 2030, παράσχετε καθολική πρόσβαση σε ασφαλείς, χωρίς αποκλεισμούς και προσβάσιμους, πράσινους δημόσιους χώρους, ιδίως για γυναίκες και παιδιά, ηλικιωμένους και άτομα με αναπηρία”.

[United Nations Sustainable Development Goal 11](#)

Η κλιματική αλλαγή βρίσκεται στον πυρήνα της Ευρωπαϊκής και παγκόσμιας ατζέντας και καθώς οι αστικές περιοχές έχουν φτάσει να είναι σε μέγεθος ίδιο με αυτό της Ιρλανδίας, ([Melchiorri et al., 2019](#)), είναι ύψιστης σημασίας να σημειωθεί ότι οι πράσινοι χώροι εντός των αστικών σεναρίων μπορούν να αποβούν κρίσιμοι αναφορικά με την βιωσιμότητα και την συμπεριληπτικότητα. Στην πραγματικότητα, δεν αφορά κυρίως την ποσότητα των αστικών πράσινων χώρων, αλλά το πως να γίνουν κοινόχρηστοι, προσβάσιμοι και ανοιχτοί με στόχο την ενδυνάμωση και τη διαβίωση των ανθρώπων.

Εντούτοις, δεν έχουν όλες οι Ευρωπαϊκές χώρες εξειδικευμένους κανονισμούς για την αναδιαμόρφωση των πράσινων κοινόχρηστων χώρων σε εκπαιδευτικούς, και μέχρι στιγμής, δεν υφίσταται ένα κοινό υπάρχον πρωτόκολλο σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Με αυτό το δεδομένο, υπάρχει ανάγκη αρκετών στρατηγικών, και από διαρθρωτική άποψη και από αυτή της κοινωνίας των απλών πολιτών.

Σε αυτό το σημείο το **Co-education in green** έρχεται να συμπληρώσει τα κενά. **Θέλουμε το έργο αυτό να γίνει οδηγός για τους εκπαιδευτές ενηλίκων και για τους συντονιστές των κοινοτήτων, στο πως να ηγηθούν του προσδιορισμού των κοινόχρηστων πράσινων περιοχών, με όχημα τη δέσμευση και τη συμμετοχή της κοινότητας και τη μάθηση. Με αυτό τον τρόπο, το έργο Co-education in green μπορεί να προσφέρει ξεκάθαρες απαντήσεις στο τι πρέπει να γίνει, ώστε ένας πράσινος χώρος να γίνει μια δραστήρια εκπαιδευτική περιοχή ή για να βελτιωθεί ο τρόπος με τον οποίο, τα εκπαιδευτικά κέντρα δουλεύουν πάνω στις πράσινες κοινόχρηστες περιοχές τους.**

2. Τι εννοούμε Co-educating in green

Το **Co-education in green** είναι ένα έργο το οποίο έχει τρία διαφορετικά αποτελέσματα:

1. Το να δημιουργηθεί μια σαφής μεθοδολογία οργάνωσης συμπεριληπτικών αστικών πράσινων περιοχών για εκπαιδευτικά κέντρα,
2. Το να καθοριστεί ένα διαδικτυακό εκπαιδευτικό πρόγραμμα για εκπαιδευτές ενηλίκων που να αφορά την διαχείριση κοινόχρηστων πράσινων περιοχών και τις δράσεις συμπεριληψής,

3. Το να εφαρμοστούν οι κατευθυντήριες οδηγίες και να προσαρμοστούν σε μια εξειδικευμένη κοινόχρηστη πράσινη περιοχή, με σκοπό να γίνει πολύ-αισθητηριακή, σύμφωνα με την μεθοδολογία της πράσινης συμπεριληπτικής εκπαίδευσης.

Ο βασικός σκοπός του έργου είναι η ενδυνάμωση των εκπαιδευτών ενηλίκων στο να γίνουν επικεφαλής στις τοπικές τους κοινότητες και να προάγουν τα συνεργατικά έργα μετασχηματισμού των κοινόχρηστων χώρων, σε πιο πράσινες και προσβάσιμες περιοχές, ενθαρρύνοντας την κοινωνική συμπερίληψη, τις κοινές αξίες και την συμμετοχή και παράλληλα την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών ζητημάτων.

Αλλά όχι μόνον – επιθυμούμε να αναπτύξουμε πολύτιμη στήριξη για όλα εκείνα τα άτομα, τα οποία θέλουν να αρχίσουν από το μηδέν ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα στα πλαίσια των κοινόχρηστων πράσινων περιοχών και να μεγιστοποιήσουν την αλληλεγγύη τον ακτιβισμό και την προσβασιμότητα.

Η παιδαγωγική προσέγγιση στην μη-τυπική κοινοτική εκπαίδευση επιδιώκει να προάγει αξίες μη-διάκρισης, ενεργής συμμετοχής των πολιτών, ενσωμάτωσης στο πλαίσιο της πολυπολιτισμικότητας και της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος. Αυτό θα επιτευχθεί υιοθετώντας την προσέγγιση της εκπαίδευσης που βασίζεται στις αρχές και τις προϋποθέσεις της κοινότητας.

Τα προβλεπόμενα αποτελέσματα του έργου Co-educating in Green συμπεριλαμβάνουν την ανάπτυξη τριών πνευματικών προϊόντων, τα οποία θα είναι μια «Μεθοδολογία της δημιουργίας κοινόχρηστων πράσινων χώρων και εφαρμογής διαδικασιών», μια «Διαδικτυακή Εκπαιδευτική Εργαλειοθήκη» για την βελτίωση των ικανοτήτων και των δεξιοτήτων των εκπαιδευτών στην προσανατολισμένη στο περιβάλλον, συνεργατική εκπαίδευση, με όχημα τον συλλογικό μετασχηματισμό των κοινόχρηστων χώρων σε πράσινες προσβάσιμες περιοχές, και ένα «Εγχειρίδιο για εκπαιδευτές ενηλίκων και εκπαιδευτικά κέντρα στο πως να συν-δημιουργούν πολύ-αισθητηριακούς κήπους για ενήλικες με ειδικές ανάγκες». Τα προϊόντα θα συμπεριλαμβάνουν την διοργάνωση μιας μονοήμερης εκδήλωσης συν-δημιουργίας ενός πολύ-αισθητηριακού κήπου σε όλες τις χώρες των εταίρων.

3. Κοινόχρηστες πράσινες αστικές περιοχές: ιστορικό, προσδιορισμοί και οφέλη

Η πρώτη συζήτηση για τις κοινόχρηστες πράσινες περιοχές στα αστικά τοπία εντοπίζεται στο δέκατο ένατο αιώνα, και έχει περιγραφεί με ποικίλους ορισμούς, για να καταλήξουμε στον τελευταίο από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας ((WHO), ως «όλες οι αστικές γαίες που καλύπτονται από οποιουδήποτε είδους βλάστηση. Συμπεριλαμβάνεται η βλάστηση που καλύπτει ιδιωτικούς και δημόσιους οριοθετημένους χώρους, ανεξάρτητα από το

μέγεθος και την λειτουργία τους, και μπορεί επίσης να εμπερικλείει μικρά αποθετήρια νερού όπως μικρές λίμνες, λίμνες ή ρυάκια («μπλε χώροι»).

Η σύγχρονη βιβλιογραφία των κοινόχρηστων πράσινων περιοχών προσεγγίζει το ζήτημα, όλο και περισσότερο, εστιάζοντας σε αρκετά στοιχεία: τους πόρους, τον ανθρώπινο παράγοντα, το χωροταξικό σχεδιασμό και την διοικητική διάσταση ως συνδυασμό περιβαλλοντολογικών, κοινωνικών, οικονομικών και κανονιστικών προσανατολισμών (Olstrom, 1990; 2007a; 2007b). Επομένως, όπως αναφέρθηκε, περισσότερα μικροδιαφοροποιημένα χαρακτηριστικά ταξινόμησης και ορισμού των κοινόχρηστων πράσινων περιοχών προσμετρούν παράγοντες όπως η προσβασιμότητα, η συμμετοχή, η συμπερίληψη πολλαπλών αστικών ομάδων στόχων και η δίκαιη κατανομή πόρων, η οικολογική αειφορία (βιωσιμότητα) και το πνεύμα της κοινότητας (UN Habitat, 2015; WHO, 2017; Yilmaz and Mumcu, 2016; Poelman, 2018; CABE, 2020).

Η ταξινόμηση των κοινόχρηστων πράσινων περιοχών βασίζεται γενικά σε δυο κύριους λειτουργικούς ορισμούς ως «αξία χρήσης» και ως «αξία άυλης χρήσης» (Leeuwen, Nijkamp & de Noronha Vaz. 2009). Η αξία χρήσης αφορά τις οικονομικές λειτουργίες του χώρου, όπως η αναδημιουργία και η καλλιέργεια λαχανικών, η αστική γεωργία, οι παροχές κ.λπ. Η αξία άυλης χρήσης αναφέρεται στις άυλες λειτουργίες του χώρου, όπως είναι η αισθητική, η ψυχολογική ισορροπία και οι κοινωνικές αλληλεπιδράσεις (στο ίδιο).

Ένας εκ των πλέον χρήσιμων ορισμών ταξινόμησης των κοινόχρηστων πράσινων περιοχών που έχουμε εντοπίσει, είναι αυτός που δίνεται από τους Baycan et al. (2004), ως:

- 1) **οικολογικές αξίες:** εγγενής φυσική αξία, αξία γενετικής ποικιλομορφίας, αξία στήριξης διαβίωσης,
- 2) **οικονομικές αξίες:** αγοραστική αξία,
- 3) **κοινωνικές αξίες:** ψυχαγωγική αξία, αισθητική αξία, αξία πολιτιστικού συμβολισμού, ιστορική αξία, αξία ανάπτυξης χαρακτήρα, αξία θεραπευτικής αγωγής και κοινωνικής αλληλεπίδρασης,
- 4) **σχεδιαστικές αξίες:** προσδιοριστική/διαρθρωτική αξία, συνεργατική/ανταγωνιστική αξία,
- 5) **πολυδιάστατες αξίες** (που αφορούν την χάραξη πολιτικής και την επιστημονική ανάλυση).

Περισσότερες λεπτομέρειες για την ταξινόμηση των κοινόχρηστων πράσινων περιοχών βρίσκονται στην πλήρη έκθεση αναφοράς μας.

Τα βασικά οφέλη των κοινόχρηστων πράσινων περιοχών (JRC 2016; Yilmaz and Mumcu 2016, Leeuwen, Nijkamp & de Noronha Vaz. 2009, Derr, 2017):

- 1) Οφέλη πνευματικής και σωματικής υγείας: καθώς οι άνθρωποι θα μπορούν να χαλαρώνουν και να απολαμβάνουν υπαίθριες δραστηριότητες
- 2) Οικονομικά οφέλη: αφορούν οποιαδήποτε οικονομική απόδοση (π.χ., κοινόχρηστη κηπουρική, μείωση κόστους στο να διατηρούνται οι θερμοκρασίες, στις αστικές περιοχές, σε επίπεδα δροσερά κ.λπ.)
- 3) Κοινωνικά οφέλη: εκδηλώσεις, δραστηριότητες κοινωνικοποίησης, σύλλογοι κ.λπ. που να δημιουργούν την αίσθηση του ανήκειν έναντι της αστικής αποξένωσης

- 4) Εκπαιδευτικά οφέλη: εκπαίδευση στην ύπαιθρο και άλλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες που ενδυναμώνουν τους πολίτες
- 5) Οφέλη βιοποικιλότητας και περιβάλλοντος: οι πράσινες αστικές περιοχές βελτιώνουν τα επίπεδα αναφοράς της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, της αύξησης της θερμοκρασίας και βελτιώνουν τις πράσινες αστικές υποδομές, επιτρέποντας την πρόσβαση αξιοποίησης από Ευρωπαϊκούς πόρους.

4. Κοινωνική εκπαίδευση

Καθώς οι νέοι ορισμοί των κοινών χώρων πρασίνων υπογραμμίζουν την σημαντικότητα του ρόλου των κοινοτήτων και τον τρόπο με τον οποίο αλληλοεπιδρούν οι άνθρωποι, εστιάζουμε περισσότερο σε αυτή τη διαδικασία μέσω της έννοιας της κοινωνικής εκπαίδευσης. Η εκπαίδευση που βασίζεται στην κοινότητα είναι ένας ευρύτερος όρος που υποδηλώνει μια σειρά προσεγγίσεων που περιλαμβάνουν τη δια βίου μάθηση, την εκπαίδευση που βασίζεται στη τοποθεσία, τη βιωματική εκπαίδευση και τη περιβαλλοντική εκπαίδευση (ή βιώσιμη εκπαίδευση) (Owens and Wang, 1996; Melaville, Berg & Blank 2006, UNESCO, 2017). Η εκπαίδευση που βασίζεται στην κοινότητα είναι επίσης γνωστή ως κοινωνική μάθηση και ανάπτυξη ή κοινωνική μάθηση (Scotland Government, 2004).

Σε γενικές γραμμές, η εκπαίδευση που βασίζεται στην κοινότητα δεν βασίζεται μόνο από τις ατομικές δεξιότητες, αλλά και από μια συλλογική διαδικασία ενδυνάμωσης (Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας, 2002) που περιλαμβάνει γνώσεις, δεξιότητες και εμπιστοσύνη που είναι απαραίτητες για να διαδραματίσουν ένα ενεργό ρόλο στη προσωπικό ζωή, στην επαγγελματική και οικογενειακή ζωή αλλά και στις τοπικές κοινότητες (στο ίδιο).

Μερικά θεμελιώδη στοιχεία της κοινωνικής εκπαίδευσης:

- **Χαρακτηρίζεται από ένα συγκεκριμένο μέρος και από τον «τοπικό» του χαρακτήρα**
- **Είναι μια ανακλαστική πρακτική**, καθώς η κοινότητα έχει τη δυνατότητα να γνωρίζει διαφορετικά δεδομένα, συνθήκες και τρέχουσες τάσεις που μπορούν να απειλήσουν ή να επηρεάσουν την τρέχουσα κατάσταση ενός συγκεκριμένου πόρου
- **Η εικόνα του εκπαιδευτικού ως διαμεσολαβητή της κοινότητας που εφαρμόζει μικτές πρακτικές εκπαίδευσης/ μάθησης που οδηγούν σε αυτό-ενδυνάμωση και αποτελεσματικότητα της κοινότητας**
- **Ρεαλιστικές λύσεις με βάση τις ανάγκες και τους πόρους που ανιχνεύονται για μια κοινότητα**

Η ανάγκη για αειφόρο ανάπτυξη, προσβάσιμους κοινόχρηστους χώρους πρασίνου, ο ρόλος των ανθρώπων στη διαχείριση των πόρων των κοινόχρηστων χώρων πρασίνου θέτει τη κοινωνική εκπαίδευση στο επίκεντρο. Στην πραγματικότητα, **είναι ζωτικής σημασίας η ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών ούτως ώστε να οδηγήσουν μια διαδικασία κοινής δημιουργίας και συνεργασιών με τις τοπικές κοινότητες, αντιμετωπίζοντας με συστηματικό τρόπο την ποικιλομορφία και την προσβασιμότητα σε διαφορετικές ομάδες.**

Είναι σημαντικό να εξηγήσουμε εν συντομία τις πιο χρησιμοποιούμενες και γνωστές προσεγγίσεις της εκπαίδευσης που βασίζονται στην κοινότητα για τις πράσινες αστικές περιοχές και την προσέλκυση των ενηλίκων που ζουν εκεί:

- **Η εκπαίδευση που βασίζεται στην τοποθεσία** είναι η εκπαίδευση που βασίζεται στις τοπικές ρυθμίσεις κατανοώντας την ιστορία, το περιβάλλον, τον πολιτισμό και την οικονομία ενός συγκεκριμένου τόπου ή πόρου. Είναι μια εκπαίδευση με διάφορους τομείς και μπορεί επίσης να περιλαμβάνει μάθηση μεταξύ των γενεών.
- **Η κοινή χρήση** επικεντρώνεται μόνο στον μετασχηματισμό των κοινόχρηστων πράσινων περιοχών, ως αποτέλεσμα των κανόνων διακυβέρνησης, της αλληλεγγύης μεταξύ των ανθρώπων, στον τεχνικό μετασχηματισμό των χωρών και στον τρόπο διασφάλισης της συμμετοχής στους κοινόχρηστους χώρους πρασίνου και της δημοκρατικής λήψης αποφάσεων.
- **Κοινοτική περιβαλλοντική εκπαίδευση:** εστιάζει στην αλλαγή συμπεριφοράς όσον αφορά την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των εμπλεκόμενων ατόμων μέσω μιας εκπαιδευτικής διαδικασίας που βασίζεται στο τοπικό πλαίσιο και στη συμμετοχή της κοινότητας.
- **Permaculture/ Μόνιμη καλλιέργεια ή οικολογικός σχεδιασμός:** η εκπαίδευση που είναι γνωστή ως «permaculture» υποστηρίζει το σχεδιασμό ανθρωπίνων συστημάτων που βασίζονται σε φυσικά οικοσυστήματα.

5. Μεθοδολογία για τη δημιουργία κοινόχρηστων πράσινων χώρων σε εκπαιδευτικά κέντρα

Όπως απεικονίζεται, ο πυρήνας της διαδικασίας μετασχηματισμού μιας πράσινης περιοχής, είναι η εκπαίδευση, ορίζοντας την ως το σύνολο των βιώσιμων δραστηριοτήτων και διαδικασιών που εστιάζουν στην απόκτηση, αναγνώριση, ανταλλαγή και προσαρμογή των δυνατοτήτων των ανθρώπων ([UJL, 2016](#)). Ένα εκπαιδευτικό κέντρο μπορεί να είναι τόσο μια επίσημη δομή αλλά και μια άτυπη δομή, καθώς θεωρούμε ότι τα κέντρα ενηλίκων δεν είναι απαραίτητα ένα καθιερωμένο εκπαιδευτικό ίδρυμα, αλλά ένας χώρος όπου συναντώνται άνθρωποι και εκπαιδευτικοί για να ανταλλάξουν συγκεκριμένες γνώσεις για να ανταποκριθούν στις τρέχουσες ανάγκες. Η μεθοδολογία μας έχει καταστήσει την ακόλουθη διαδικασία μετασχηματισμού ενός κοινόχρηστου αστικού πράσινου χώρου/ περιοχής ως μαθησιακή κοινότητα μέσω την ακόλουθων βημάτων:

1. **Ανάλυση κοινόχρηστων αστικών πράσινων χώρων:** εστιάζει στις λειτουργίες, τα οφέλη και τα χαρακτηριστικά βιοφυσικά στοιχεία μιας συγκεκριμένης κοινής περιοχής πρασίνου.
2. **Ανάλυση κοινωνικών, οικονομικών και εκπαιδευτικών αναγκών κοινότητας:** επικεντρώνεται στον εντοπισμό των αναγκών που εκφράζει η τοπική κοινότητα σε διαφορετικά επίπεδα (μαθητές, κάτοικοι κλπ.). Ένας εκπαιδευτικός πρέπει να αποκτήσει γνώση συμμετοχικών διαδικασιών και διαφορετικών ερευνητικών πεδίων για τη συλλογή δεδομένων.
3. **Κοινοτική δικτύωση και δέσμευση:** τεχνικές κινήτρου, αρχές διαπραγμάτευσης, βασικές τεχνικές επικοινωνίας για την προώθηση μιας ιδέας
4. **Προγραμματισμός και στόχοι μετασχηματισμού της κοινής πράσινης περιοχής:** μόλις εντοπιστούν ανάγκες και συνεργάτες, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να καθορίσουν τους στόχους και τα διάφορα βήματα που οδηγούν στον μετασχηματισμό. Για κάθε βήμα, πρέπει να προσδιοριστεί το κόστος και οι πόροι για τη διαχείριση του χώρου.
5. **Συλλογική ευθύνη και διακυβέρνηση μιας κοινόχρηστης αστικής πράσινης περιοχής:** αυτό το σημείο επικεντρώνεται στη διαμεσολάβηση μεταξύ των ενδιαφερομένων για την κοινή διαχείριση της πράσινης αστικής περιοχής (κανόνες, ευθύνες, καθήκοντα και δικαιώματα), σε τεχνικές διαπραγμάτευσης για τη λήψη αποφάσεων εντός της κοινότητας και την κατανομή πόρων. Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε πως να λαμβάνουμε αυτές τις αποφάσεις και ποια μοντέλα διακυβέρνησης θα επιλέξουν οι χρήστες μιας πράσινης περιοχής.
6. **Παιδαγωγικές ικανότητες:** ηγεσία εκπαιδευτών ενηλίκων στην τοπική κοινότητα (δημιουργία ομάδων, διαδικασία ανατροφοδότησης, συμμετοχή, τρόπος εργασίας σε ομάδες), προώθηση των αξιών της ΕΕ και της κοινοτικής εκπαίδευσης.
7. **Ενσωμάτωση και προσβασιμότητα:** προσβάσιμο μαθησιακό περιβάλλον, τεχνικές διδασκαλίας πολλαπλών αισθήσεων, ανάλυση προσβασιμότητας πράσινης κοινόχρηστης περιοχής (ως εκπαιδευτικοί πρέπει να έχουμε μια πρώτη άποψη για το

πως να βελτιώσουμε την προσβασιμότητα μιας συγκεκριμένης πράσινης περιοχής, π.χ. με ψηφιακά εργαλεία κλπ.).

ΘΕΜΑ	ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΜΕΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ
1. Ανάλυση κοινόχρηστων αστικών χώρων πρασίνου	<p>1.1 Προσδιορισμός βασικών στοιχείων για περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση</p> <p>1.2 Γνωρίζοντας τα οφέλη και τις δυνατότητες ενός G.S.A</p> <p>1.3 Αναγνώριση των επιλεγμένων βιοφυσικών στοιχείων ενός συγκεκριμένου G.S.A</p> <p>1.4 Ορισμός λειτουργιών ενός G.S.A</p> <p>1.5 Σχεδιασμός ενός κοινόχρηστου χώρου πρασίνου σύμφωνα με τις αρχές της συμπερίληψης και μόνιμης καλλιέργειας-permaculture (βασικές σημειώσεις)</p>	<p>Οι εκπαιδευτικοί θα είναι σε θέση να καθορίσουν και να προσδιορίσουν μια ένα κοινόχρηστο πράσινο χώρο.</p> <p>Οι εκπαιδευτικοί θα μπορούν να ταξινομήσουν τις κοινόχρηστες περιοχές πρασίνου ανάλογα με τη χρήση και τα στοιχεία της περιοχής.</p> <p>Οι εκπαιδευτικοί θα μπορούν να αναλύουν μια κοινόχρηστη περιοχή πρασίνου και να καθορίζουν τις δυνατότητες που προσφέρει η περιοχή αυτή.</p> <p>Οι εκπαιδευτικοί θα μάθουν πως να ορίζουν τις λειτουργίες μιας κοινόχρηστης πράσινης περιοχής και πως να εφαρμόζουν αρχές permaculture/ μόνιμης καλλιέργειας στο σχεδιασμό της.</p>
2. Ανάλυση κοινωνικών, οικονομικών και εκπαιδευτικών αναγκών κοινότητας	<p>2.1 Προσδιορισμός και εξήγηση των κύριων στοιχείων μιας κοινότητας αξιολόγησης</p> <p>2.2 Προσδιορισμός διαφορετικών συμμετοχικών τεχνικών για τη διεξαγωγή συνεντεύξεων και τη συλλογή δεδομένων</p> <p>2.3 Αξιολόγηση κύριων ενδιαφερομένων και έλεγχος της προοπτικής εργασίας τους</p> <p>2.4 Ορισμός κύριων στρατηγικών για απεικόνιση μοτίβων δεδομένων ούτως ώστε να τα καταστήσετε σημαντικά.</p>	<p>Για να μεταμορφωθεί μια περιοχή, ένας εκπαιδευτικός πρέπει να λάβει υπόψη τις ανάγκες μιας κοινότητας ως ένα πρώτο βήμα του σχεδιασμού. Στη συνέχεια, είναι σημαντικό να μάθετε πως να σχεδιάζετε μια αξιολόγηση αναγκών μέσα σε μια κοινότητα, να χαρτογραφείτε τους κύριους τοπικούς φορείς (γιατί μπορούν να εμπλακούν, τα σημεία πρόσβασης, πως να επικοινωνήσετε μαζί τους, το κύριο κίνητρο και τους λόγους), πως να διεξάγετε συνεντεύξεις με την τοπική κοινότητα, και τελικά να οπτικοποιήσετε και να συνεχίσετε τα αποτελέσματα της ανάλυσης σας.</p>
3. Κοινωνική δικτύωση και δέσμευση	<p>3.1 Προσδιορισμός και εφαρμογή τεχνικών κινήτρου για να προσελκύσετε συνεργάτες</p> <p>3.2 Προσδιορισμός και εφαρμογή των αρχών διαπραγμάτευσης (σκεφτείτε πέρα από τα τετριμμένα).</p> <p>3.3 Βασικές τεχνικές επικοινωνίας για την προώθηση μιας ιδέας (εντός και εκτός της κοινοπραξίας)</p>	<p>Οι ενήλικες εκπαιδευτές, εκπαιδευτικοί και άλλοι ενδιαφερόμενοι θα μάθουν για τις βασικές αρχές των τεχνικών διαπραγμάτευσης και επικοινωνίας για να εμπλέξουν σωστά τα άτομα μέσα στην ομάδα πρωτοβουλίας και εξωτερικών ενδιαφερόμενους στην δημιουργία G.S.A.</p> <p>Σε αυτή την ενότητα, οι συνεργάτες θα συζητήσουν επίσης πως να</p>

ΘΕΜΑ	ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΜΕΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ
		<p>παρακινήσουν και να διατηρήσουν τα κίνητρα των εμπλεκόμενων μερών.</p> <p>Επιπλέον, θα συζητήσουμε τον αντίκτυπο της επικοινωνίας, πως να διασφαλιστεί η καλή επικοινωνία και, το πιο σημαντικό, στρατηγικές επικοινωνίας της ιδέας σας σε εξωτερικούς ενδιαφερομένους προκειμένου να υλοποιηθεί η ιδέα/ έργο σας.</p>
4. Προγραμματισμός και στόχοι μετασχηματισμού των κοινόχρηστων πράσινων περιοχών	<p>4.1 Ορισμός των πρακτικών βημάτων για τον μετασχηματισμό μιας πράσινης περιοχής</p> <p>4.2 Προσδιορισμός του κόστους και των πόρων για τη διαχείριση του χώρου και τη συντήρηση του</p> <p>4.3 Ορισμός κύριων ανθρωπίνων και οικονομικών πτυχών (εθελοντές, συγκέντρωση χρημάτων κλπ.).</p>	<p>Μόλις όλες οι πτυχές της ανάλυσης υποβάθρου ολοκληρωθούν καθώς και της εμπλοκής της κοινότητας, πρέπει να οργανωθούν τα διαφορετικά βήματα της μετατροπής ενός πράσινου χώρου σε έναν χώρο χωρίς αποκλεισμούς.</p> <p>Είναι σημαντικό να ορίσετε μια σύνθεση του τρόπου με τον οποίο θέλετε να δημιουργήσετε τον χώρο και ποιοι άνθρωποι πόροι θα λειτουργούν σωστά σε αυτόν.</p> <p>Αυτός ο τομέας ικανοτήτων αναφέρεται στη πτυχή της οικονομικής ανάλυσης και στη διαχείριση των ανθρωπίνων πόρων.</p>
5. Συλλογική ευθύνη και διακυβέρνηση μιας κοινόχρηστης αστικής πράσινης περιοχής	<p>5.1 Ορισμός και περιγραφή των κύριων μορφών αυτοδιοίκησης μιας κοινής πράσινης περιοχής (άτυπη, επίσημη, συνεταιριστική, κοινωνική επιχείρηση).</p> <p>5.2 Προσδιορισμός και αξιολόγηση μοντέλων λήψης αποφάσεων (πλειοψηφία, βάση συναίνεσης, χωρίς αποκλεισμούς για μειονότητες κλπ.) και συνήθειες στον τρόπο λήψης αποφάσεων</p> <p>5.4 Απόκτηση των κύριων αρχών λογοδοσίας</p> <p>5.5 Ορισμός των κύριων εννοιών της επίλυσης συγκρούσεων και της διευθέτησης για μια καλή διακυβέρνηση ενός S.G.A.</p>	<p>Για να επιτύχετε μια κοινή διακυβέρνηση της πράσινης περιοχής, πρέπει να ορίσετε κοινούς κανόνες λήψης αποφάσεων και τη συγκεκριμένη μορφή μέσω της οποίας θα διέπετε η περιοχή. Ειδικότερα, είναι σημαντικό να καθοριστεί ένας τρόπος για να συμπεριληφθούν όλες οι αποφάσεις.</p> <p>Υπό αυτή την έννοια, όταν κυβερνάς μια κοινή περιοχή πρασίνου, πρέπει να είστε σε θέση να είστε υπόλογοι και να γνωρίζετε ποιοι μηχανισμοί υπάρχουν για την επίλυση των συγκρούσεων.</p>
6. Παιδαγωγικές ικανότητες	<p>6.1 Προσδιορισμός κύριων εννοιών γύρω από την ηγεσία σε τοπική κοινότητα (δημιουργία ομάδων, διαδικασία ανατροφοδότησης, μετριοπάθεια, συμμετοχή, πως να εργαστείτε σε ομάδα)</p> <p>6.2 Κατανόηση και εφαρμογή αξιών ταυτότητας ΕΕ</p> <p>6.3 Ορισμός και εφαρμογή κύριων παιδαγωγικών στοιχείων</p>	<p>Ένας εκπαιδευτικός της κοινότητας που ηγείται του μετασχηματισμού των κοινόχρηστων χώρων πρασίνου, πρέπει να γνωρίζει τις βασικές αρχές και στρατηγικές της διαδικασίας δημιουργίας ομάδων, αμοιβαίας εμπιστοσύνης και ανατροφοδότησης. Με αυτόν τον τρόπο, ο εκπαιδευτικός πρέπει να δώσει συγκεκριμένους τρόπους για τον ορισμό της ομότιμης</p>

ΘΕΜΑ	ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΜΕΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ
	<p>εκπαίδευσης που βασίζεται στην κοινότητα</p>	<p>εργασίας και να συμπεριλάβει όλους στις μαθησιακές δραστηριότητες. Ο εκπαιδευτικός πρέπει να λάβει υπόψη τα κύρια στοιχεία της εκπαίδευσης που βασίζεται στην κοινότητα και να τα εφαρμόσει κατά τη διάρκεια των μαθημάτων. Οι συμμετέχοντες θα μπορούν να εκτιμήσουν τις ευρωπαϊκές αξίες της δημοκρατίας, της συμμετοχής και της κοινής μάθησης.</p>
<p>7. Ενσωμάτωση και προσβασιμότητα</p>	<p>7.1 Γνωρίζοντας τις ανάγκες των χρηστών μιας πράσινης κοινόχρηστης περιοχής προκειμένου να καταστεί το μέρος προσβάσιμο</p> <p>7.2 Ανάλυση των χαρακτηριστικών της κοινόχρηστης πράσινης περιοχής για τον εντοπισμό πιθανών προβλημάτων</p> <p>7.3 Παροχή προσβάσιμων περιοχών σε όλες τις μορφές</p> <p>7.4 Εκπαίδευση εκπαιδευτών ενηλίκων για επίτευξη ενός αποτελέσματος χωρίς αποκλεισμούς</p> <p>7.5 Ευαισθητοποίηση σχετικά με τη κοινωνική ισότητα</p> <p>7.6 Ενθάρρυνση της συνεχούς αλληλεπίδρασης μεταξύ εκπαιδευτικών και χρηστών</p>	<p>Για να γνωρίσετε τους χρήστες που θα χρησιμοποιήσουν τον κοινόχρηστο πράσινο χώρο για να τον καταστήσουν προσβάσιμο δηλαδή θα μάθετε ποιες αναπηρίες υπάρχουν, πως εντοπίζονται, ποιες δυσκολίες έχουν κλπ. Ανά κάθε εμπόδιο, πρέπει να προσδιορίσετε πως πρόκειται να το αντιμετωπίσετε/ περιορίσετε ή καταργήσετε.</p> <p>Για να μάθετε πως να κάνετε τις πληροφορίες για τους τελικούς χρήστες πιο προσιτές, τόσο σε εικονική όσο και σε φυσική μορφή, πρέπει να γνωρίζετε τα κύρια χαρακτηριστικά και τις στρατηγικές σχετικά με την προσβασιμότητα και την ένταξη- αυτά που πρέπει να αντιμετωπιστούν στην εκπαίδευση.</p>

6. Μεθοδολογικές πτυχές που σχετίζονται με την προσβασιμότητα και τη συμπερίληψη για τη δημιουργία κοινόχρηστων χώρων πρασίνου σε εκπαιδευτικά κέντρα

Όταν αναφερόμαστε σε κοινόχρηστες πράσινες περιοχές προσβασιμότητας, στις περισσότερες περιπτώσεις οι άνθρωποι σκέφτονται την άρση των αρχιτεκτονικών φραγμών (που θεωρητικά είναι ορθό), αλλά δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η προσβασιμότητα καλύπτει επίσης και το εύρος των πληροφοριών και της επικοινωνίας.

Η έννοια της προσβασιμότητας πρέπει να αντιμετωπίζεται ως η μέθοδος που θα παρέχει σε κάθε άτομο επαρκή βαθμό ανεξαρτησίας και αυτονομίας ώστε να έχει τις απαραίτητες προϋποθέσεις εκκίνησης για την επιθυμητή κοινωνική ισότητα.

Για να καταστεί ένας χώρος προσβάσιμος, είναι πρώτα απαραίτητο να γνωρίζουμε ποιες δυσκολίες αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρίες. Για να γίνει αυτό, θα χωρίσουμε τους τύπους αναπηρίας σύμφωνα με τα ακόλουθα κριτήρια:

- a) **Άνθρωποι με φυσικές αναπηρίες:** αυτός ο τύπος αναπηρίας καθορίζεται από ένα πρόβλημα που σχετίζεται με τη μείωση ή την εξάλειψη των κινητικών ή σωματικών ικανοτήτων. Αυτός ο σωματικός τραυματισμός μπορεί να είναι προσωρινός ή μόνιμος.
- b) **Άνθρωποι με αισθητηριακές αναπηρίες:** προκύπτει από περιορισμούς που σχετίζονται με ελλείψεις σε μια από τις βασικές τους αισθήσεις. Μεταξύ αυτού του τύπου αναπηρίας, επισημαίνουμε οπτικές και ακουστικές αναπηρίες (π.χ. κώφωση).
- c) **Άνθρωποι με διανοητική αναπηρία:** μιλάμε για αυτό το είδος αναπηρίας όταν αναφερόμαστε στον περιορισμό της πνευματικής λειτουργίας ενός ατόμου που εμποδίζει τη κοινωνική συμμετοχή ή την ανάπτυξη της αυτονομίας του ατόμου.
- d) **Άνθρωποι με ψυχική ασθένεια/ αναπηρία:** αναφερόμαστε στις αλλαγές συμπεριφοράς ενός ατόμου που συμβαίνουν λόγω ενός τύπου ψυχικής διαταραχής ή ασθένειας.

Τρέχουσες λύσεις για τη βελτίωση της πρόσβασης σε κοινόχρηστους χώρους πρασίνου:

- Δρόμοι αρκετά πλατιοί για διπλή κυκλοφορία και εύκολη πρόσβαση χρηστών με αναπηρικά αμαξίδια, ειδικούς πασσάλους κλπ.
- Ομοιογενής πλακόστρωση, αποφεύγοντας παρατυπίες. Επιπλέον, συνιστάται η χρήση ενός υλικού που παρέχει πρόσφυση και αποτρέπει την ολίσθηση του εδάφους (τόσο ξηρό όσο και υγρό).
- Αποφυγή τοποθέτησης στοιχείων όπως παγκάκια, σιντριβάνια, γλυπτά κλπ., στη μέση του δρόμου. Θα είναι πάντα τοποθετημένα στα πλάγια και εάν είναι δυνατόν, αφήνοντας ένα λογικό περιθώριο με τον κύριο δρόμο.
- Σε περίπτωση σκάλων, δώστε μια εναλλακτική διαδρομή μέσω ράμπας και δώστε πρόσβαση στον ίδιο χώρο.
- Παροχή σαφών πληροφοριών για το περιβάλλον μέσω οπτικής, ακουστικής, υφής και αφής (Braille) σηματοδότησης.

- Διευκόλυνση της αναγνώρισης των χώρων με οπτικά εφέ (χρωματισμούς), ήχους, οσμές κλπ.
- Στην περίπτωση εγκαταστάσεων όπως υπηρεσίες υγιεινής, σημεία πληροφόρησης ή άλλες, αυτές πρέπει να είναι προσβάσιμες σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς.
- Συμπερίληψη στοιχείων ασφαλείας στον χώρο ή στο δρομολόγιο

Σε επίπεδο πληροφόρησης και επικοινωνίας, είναι σημαντικό να έχουμε καθιερωμένες εκτιμήσεις για να κάνουμε το υλικό προσβάσιμο:

- Οπτικές, ακουστικές, και απτές φυσικές υποστηρίξεις
- Ψηφιακά μέσα (ιστότοπος) με χρήση κειμένων, εικόνων, βίντεο, ήχου.
- Συμπερίληψη υποτίτλων, νοηματικής γλώσσας και περιγραφικού ήχου

Τέλος, η συμπερίληψη και η προσβασιμότητα κοινόχρηστων χώρων πρασίνου περιλαμβάνουν επίσης τον τρόπο δημιουργίας σχέσεων επικοινωνίας με άτομα με οποιοδήποτε είδος αναπηρίας. Είναι σαφές ότι κάθε άτομο είναι διαφορετικό, και επομένως το αποτέλεσμα πρέπει να εξατομικεύεται.

Σε κάθε περίπτωση, αυτό που μπορούμε να κάνουμε είναι να προκαλέσουμε μια τέτοια μεταχείριση ούτως ώστε να είναι σεβαστή, θετική και χωρίς αποκλεισμούς. Για να το κάνουμε αυτό, μπορούμε να λάβουμε υπόψη τις ακόλουθες γενικές εκτιμήσεις που θα εξυπηρετήσουν οποιονδήποτε με αναπηρίες, ανεξάρτητα από την τυπολογία της αναπηρίας:

- Οι άνθρωποι είναι άνθρωποι, οι ενήλικες είναι ενήλικες και ο καθένας από αυτούς έχει όνομα. Ας τους αντιμετωπίσουμε σαν ανθρώπους και να τους προσφωνούμε με το όνομα τους.
- Αποφύγετε τον στιγματισμό ή τη θυματοποίηση των ατόμων με αναπηρία.
- Για να αντιμετωπίσουμε το άτομο χωρίς να επισημάνουμε ποιος είναι ο λόγος για την αναπηρία του/ της, δεν πρέπει να τον αντιμετωπίζουμε διαφορετικά, γιατί κάτι τέτοιο ενισχύει την αρνητική κατάσταση. Δεν πρέπει να μιλήσουμε για «αυτούς» ως κάτι διαφορετικό αλλά να τους συμπεριλάβουμε στο «εμείς».
- Πρέπει να ξέρετε πως να έρθετε σε επικοινωνία με ένα άτομο με αναπηρία. Δεν ξέρουμε τι μπορεί ή δεν μπορεί να κάνει. Καλύτερα μιλήστε απευθείας με το άτομο.
- Όλοι θέλουμε να βοηθήσουμε όταν έχουμε ένα άτομο με αναπηρίες μπροστά μας. Πριν το κάνετε, βεβαιωθείτε ότι θέλει όντως τη βοήθεια σας. Αυτό που επιθυμούμε είναι η προώθηση της αυτονομίας τους.

7. Εθνική έρευνα και κυριότερες τρέχουσες τάσεις στις κοινόχρηστες πράσινες περιοχές στην Ευρώπη

ΚΥΠΡΟΣ

Δημόσιες πολιτικές και πρωτοβουλίες σε κοινόχρηστους πρασίνους χώρους

Γενικά, στη Κύπρο, η ιδέα των πράσινων κοινόχρηστων χώρων είναι κάτι σχετικά καινούριο. Ο αστικός πληθυσμός της Κύπρου συγκεντρώνεται σε 4 αστικές περιοχές, Λευκωσία, Λεμεσός, Λάρνακα, Πάφος. Υπάρχουν πάρκα, γραμμικά πάρκα μέσα σε πόλεις, αλλά μόνο από το 2014 οι πόλεις άρχισαν να εφαρμόζουν δράσεις στο πλαίσιο των στρατηγικών σχεδίων για την αειφόρο αστική ανάπτυξη, που εστιάζουν στην οικονομική, πολιτιστική, κοινωνική, περιβαλλοντική αναβίωση των ιστορικών κέντρων των πόλεων μέσω ενός ολοκληρωμένου τρόπου να προωθήσει τη βελτίωση της ζωής και του αστικού περιβάλλοντος. Δυστυχώς, δεν διατίθενται άμεσα όλα τα εδάφη που χαρακτηρίζονται ως δημόσιοι χώροι πρασίνου μέσω της διαδικασίας άδειας σχεδιασμού για πάρκα, αναψυχή και πράσινες υποδομές, καθώς οι τοπικές αρχές αντιμετωπίζουν συχνά περιορισμούς στην ικανότητα τους να χρηματοδοτούν το τοπίο και τη συντήρηση τέτοιων περιοχών.

Το Τμήμα Δασών και Περιβάλλοντος του Τμήματος Δασών έχει ένα καθορισμένο τμήμα μέσω του οποίου προσφέρονται υπηρεσίες όπως η δημόσια πρασινάδα, και η προετοιμασία ολοκληρωμένων μελετών σχετικά με το σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη συντήρησή τους. Η βασική αρχή του σχεδιασμού βασίζεται στην επιλογή του καταλληλότερου είδους για κάθε περίπτωση, ανάλογα με τις συνθήκες που επηρεάζουν την επιβίωση και την ανάπτυξη των φυτών, όπως το υψόμετρο, ο τύπος του εδάφους, η ποσότητα και η ποιότητα του διαθέσιμου νερού άρδευσης κλπ. Βάρος δίνεται στη χρήση φυσικών ή εγγενών ειδών που αναγνωρίζονται ως ανθεκτικά στην ξηρά, προσαρμοσμένα στο τοπικό περιβάλλον και παρουσιάζουν λιγότερες απαιτήσεις αλλά και λιγότερα προβλήματα. Ο τομέας που ασχολείται με τα πάρκα είναι υπεύθυνος για το σχεδιασμό δημόσιων χώρων πρασίνου και συγκεκριμένα:

- Την προετοιμασία σχεδίων τοπίων για έργα του Τμήματος Δασών όπως χώροι πρασίνου, δασικά πάρκα, δασικά κτίρια, κήποι κλπ.
- Την προετοιμασία δημόσιων σχεδίων πρασίνου τοπίου, συμπεριλαμβανομένων τμημάτων του οδικού δικτύου (κυκλικόι κόμβοι, αυτοκινητόδρομοι κλπ.), δημόσια σχολεία, αρχαιολογικοί χώροι, εκκλησιαστικά εδάφη, κοινοτικά πάρκα, βιομηχανικές περιοχές, δημόσια κτίρια κλπ.

- Την αξιολόγηση των έργων που προετοιμάζει ο ιδιωτικός τομέας και αφορά τη δημόσια ευκολία σε δημόσιους χώρους πρασίνου.

Επιπλέον, κάθε δήμος έχει το δικό του τμήμα, το οποίο ασχολείται με τη συντήρηση και τη βελτίωση του πρασίνου της πόλης, σε κήπους/ πάρκα, πλατείες που βρίσκονται εντός των δημοτικών ορίων της περιοχής.

Οδηγίες για το εθνικό σύστημα προστασίας και προστασίας περιβάλλοντος

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος στη Κύπρο διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη προστασία του περιβάλλοντος στη χώρα μέσω της επεξεργασίας διαφόρων σχεδίων και στρατηγικών. Προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής και το περιβάλλον, έχουν πραγματοποιηθεί πολλές στρατηγικές στους τομείς ελέγχου της ρύπανσης, της προστασίας της φύσης και της βιοποικιλότητας, της αλλαγής του κλίματος και της ενέργειας, της διασφάλισης της αιεφόρου ανάπτυξης και της πρόληψης της διαχείρισης αποβλήτων.

Με βάση την προηγούμενη παράγραφο, η Κύπρος έχει ετοιμάσει μια Εθνική Στρατηγική Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή για την αποτελεσματική προετοιμασία της χώρας ενάντια στην κλιματική αλλαγή κλπ. Επιπλέον, λόγω των υψηλών προτύπων κατανάλωσης, η Κύπρος έχει ένα από τα ταχύτερα αυξανόμενα ποσοστά παραγωγής αποβλήτων στην Ευρώπη με σημαντικά περιβαλλοντικά προβλήματα και επιπτώσεις στην υγεία. Έχει καταρτιστεί μια στρατηγική διαχείρισης αποβλήτων, ένα σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων για τα αστικά απόβλητα και ένα πρόγραμμα πρόληψης των αποβλήτων. Επιπλέον, το τμήμα ελέγχου ρύπανσης είναι υπεύθυνο για τη προστασία, τον έλεγχο και την πρόληψη της ρύπανσης των υδάτων και του εδάφους από τη λειτουργία βιομηχανικών και άλλων εγκαταστάσεων καθώς και από οποιαδήποτε άλλη ανθρώπινη δραστηριότητα η οποία μπορεί να μολύνει το νερό και το έδαφος. Για το λόγο αυτό, οι νόμοι για τον έλεγχο της ρύπανσης των υδάτων από το 2002 έως το 2013 (Νόμος 106 (I)/ 2002, συμπεριλαμβανομένων όλων των τροποποιήσεων), είναι τα κύρια νομοθετικά εργαλεία για τον έλεγχο της ρύπανσης των υδάτων και του εδάφους.

Επιπλέον, υπάρχουν πολλά ευρωπαϊκά και εθνικά δίκτυα που έχουν καταρτιστεί στην Κύπρο, όπως το Natura, Flora and Fauna, κλπ. που είναι υπεύθυνα για την προστασία των φυσικών περιοχών.

Τέλος, είναι καλό να αναφέρουμε ότι τον Ιούνιο του 2020 το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη Στρατηγική και το Σχέδιο Δράσης για τη Βιοποικιλότητα στη Κύπρο, σηματοδοτώντας μια ολιστική προσέγγιση στην προστασία της φύσης. Η στρατηγική για τη βιοποικιλότητα στη Κύπρο αναπτύχθηκε στο πλαίσιο των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τη βιολογική ποικιλότητα καθώς και από την Ευρωπαϊκή στρατηγική

για τη βιοποικιλότητα για τη διατήρηση και προστασία των οικοσυστημάτων της Κύπρου σε καλή κατάσταση. Η στρατηγική θα συνεργαστεί με την εθνική στρατηγική για την προσαρμογή στην αλλαγή του κλίματος και με το εθνικό σχέδιο δράσης για την ενέργεια και το κλίμα για την αντιμετώπιση τυχόν περιβαλλοντικών ζητημάτων και προβλημάτων.

Στρατηγικές σχετικά με την προσβασιμότητα στις πράσινες περιοχές

Στο Σύνταγμα της Κύπρου υπάρχουν διατάξεις όπως το άρθ. 9, το οποίο εγγυάται το θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα κάθε ατόμου- συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρίες- σε μια αξιοπρεπή ζωή και κοινωνική ασφάλιση, το άρθρο 28 που εγγυάται την ισότητα όλων πριν από το νόμο και το άρθρο 35 που επιβάλλει στις τρεις εξουσίες του κράτους την υποχρέωση να διασφαλίζει την αποτελεσματική εφαρμογή όλων των θεμελιωδών δικαιωμάτων κάθε ατόμου.

Υπάρχει επίσης ο νόμος για τα άτομα με αναπηρίες (Ο Περί ατόμων με αναπηρίες Νόμος του 2000 (127 (I)/2000), ο οποίος περιλαμβάνει αρχές όπως η ίση μεταχείριση, μη διάκριση, προστασία κλπ. Επιπλέον, η πρώτη Εθνική Στρατηγική για την Αναπηρία 2017-2027 και το δεύτερο Εθνικό σχέδιο δράσης για την αναπηρία 2017-2020 με στόχο τον καθορισμό του οράματος, των αξιών, των στρατηγικών στόχων και των στόχων της Κυπριακής Δημοκρατίας για την υλοποίηση πρόσθετων δράσεων για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία σε όλους τους τομείς της ζωής τους.

Τέλος, υπάρχει ένα ειδικό Τμήμα για την κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το οποίο αποστολή του είναι να αναλαμβάνει ως κεντρικός παράγοντας τη διαμόρφωση, το συντονισμό και την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών για τα άτομα με αναπηρίες για βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.

Υπάρχουν διάφοροι κανονισμοί για την προσβασιμότητα σε δημόσια κτίρια, δημόσιους δρόμους, συγκοινωνίες, στάθμευση για άτομα με αναπηρίες κλπ.

Πηγές για την Κύπρο #1:

- Τμήμα Δασών, Αστικό Πράσινο και Εξωραϊσμός Δημόσιων Χώρων: http://www.moa.gov.cy/moa/fd/fd.nsf/fd96_gr/fd96_gr?OpenDocument
- Μονάδα Ευρωπαϊκών Ταμείων, Υπουργείο Εσωτερικών: <http://www.moi.gov.cy/moi/eufunds2015.nsf/all/12C197015F2FB7B2C22580CF003DBD5C?opendocument>
- Ministry of Interior- Department of town planning and housing, 2016, *National Report*, Available in: https://www.urbanagendaplatform.org/sites/default/files/2020-09/HABITAT-III_CYPRUS-REPORT_FINAL.pdf

Πηγές για την Κύπρο #2:

- Moa.gov.cy. 2021. Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων. [online] Available at: <<http://www.moa.gov.cy/moa/wdd/wdd.nsf/All/5AD8622E06126579C2258400003CA7C1?OpenDocument>> [Accessed 18 February 2021].
- Department of Environment Water and Soil Pollution Control: <http://www.moa.gov.cy/moa/environment/environmentnew.nsf/All/63D78C069F162515C225801E002E3089?OpenDocument>
- Department of Environment: http://www.moa.gov.cy/moa/environment/environmentnew.nsf/index_en/index_en?OpenDocument

Πηγές για τη Κύπρο #3:

- Department for Social Inclusion for people with disabilities <http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/dsid/dsid.nsf/All/F485A5B8DC1DC847C2257AA30026CC4F?OpenDocument>
- <https://www.visitcyprus.com/index.php/en/practical-information/accessible>

ΕΛΛΑΔΑ

Δημόσια πολιτική και πρωτοβουλίες για τις κοινόχρηστες πράσινες περιοχές

Σύμφωνα με το Γενικό Οικοδομικό Κανονισμό (1985), κοινόχρηστες περιοχές αποτελούν όλων των ειδών οι δρόμοι, οι πλατείες, τα πάρκα, άλση και γενικά όλες οι ελεύθερες κοινόχρηστες περιοχές, οι οποίες καθορίζονται από το εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο ή είναι κοινόχρηστες με οποιονδήποτε άλλο νομικό τρόπο. Το αστικό πράσινο αποτελεί υποσύνολο των ελεύθερων / υπαίθριων/ ανοιχτών χώρων και νομικά συμπεριλαμβάνεται στην κατηγορία των ελεύθερων αστικών δημόσιων χώρων.

Στην Ελλάδα, το νομικό πλαίσιο για τα πάρκα και τα άλση (αστικό πράσινο) είναι ιδιαίτερος αυστηρό. Αντιμετωπίζονται ως ελλιπείς περιοχές δημόσιου χαρακτήρα, και επιτρέπονται σε αυτές αποκλειστικά δράσεις και διαμορφώσεις με στόχο την ανάπτυξη ή την προστασία της βλάστησης και την ανάπλαση.

Το ζήτημα αυτό φαίνεται πως δεν έχει γίνει κατανοητό από τους σχετιζόμενους και εμπλεκόμενους φορείς. Υπάρχει μια τάση για έργα που προορίζονται να κατασκευαστούν και να δοθούν για την συγκεκριμένη χρήση, που είναι όμως ασύμβατα με τον ουσιαστικό προορισμό του αστικού πρασίνου και τα οποία το περιορίζουν και ακυρώνουν την λειτουργικότητά του.

Οι κοινόχρηστες περιοχές ανήκουν είτε στο κοινό ή στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Οι κοινότητες, οι Δήμοι και οι Περιφέρειες έχουν την ευθύνη της διαχείρισης και χρήσης τους, με τέτοιο τρόπο ώστε να μην ακυρώνεται η κοινή χρήση και να προάγεται η δημόσια χρησιμότητα. Όλοι οι πολίτες έχουν το δικαίωμα να χρησιμοποιούν ελεύθερα τις κοινόχρηστες περιοχές, και να απαιτούν από τους υπεύθυνους για την διαχείρισή τους, την προστασία της χρήσης τους όταν αυτή παρεμποδίζεται.

Κατευθύνσεις στο εθνικό σύστημα προστασίας και διατήρησης του περιβάλλοντος

Η προστασία των κοινόχρηστων πράσινων περιοχών στοχεύει στην διασφάλιση ενός αειφόρου (βιώσιμου) δημόσιου χώρου και αστικού περιβάλλοντος.

Αναφορικά με το Ελληνικό νομικό πλαίσιο, το Ελληνικό Σύνταγμα, στο Άρθρο 24, προβλέπει την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, η οποία είναι δικαίωμα όλων των πολιτών και του Κράτους. Σύμφωνα με την αναθεώρηση του 2001, το Κράτος είναι

υποχρεωμένο να λαμβάνει ιδιαιτέρως κατασταλτικά μέτρα όταν πρόκειται για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Στις κοινόχρηστες πράσινες περιοχές επιτρέπονται αποκλειστικά, κατασκευές που είναι απαραίτητες εξαιτίας της λειτουργικότητάς τους, η οποία διευκολύνει την επαφή των ατόμων με το φυσικό περιβάλλον. Οι κτιριακές εγκαταστάσεις επιτρέπονται μόνο κατ' εξαίρεση και σε ελάχιστο ποσοστό τοις εκατό της έκτασης των περιοχών.

Ο Νόμος 1650/86 εφαρμόστηκε με στόχο να αποτρέπεται η περιβαλλοντική ρύπανση, να διασφαλίζεται η ανθρώπινη υγεία, η ισορροπία του φυσικού περιβάλλοντος, της ατμόσφαιρας, του οικοσυστήματος καθώς και η δυνατότητα ανανέωσης και προστασίας των φυσικών πόρων.

Στρατηγικές για την προσβασιμότητα στις πράσινες περιοχές

Εκτιμάται ότι στην Ελλάδα, υπάρχουν σχεδόν ένα εκατομμύριο άνθρωποι με ειδικές ανάγκες. Δυστυχώς, τα άτομα με ειδικές ανάγκες αντιμετωπίζουν διακρίσεις, κοινωνικό αποκλεισμό και περιορισμένες ευκαιρίες.

Στο Σύνταγμα της Ελλάδας αναφέρεται ότι τα άτομα με ειδικές ανάγκες έχουν τα ίδια δικαιώματα για αυτονομία, ένταξη και συμμετοχή στην κοινωνική ζωή όπως όλοι. Υπάρχει επίσης νομικό πλαίσιο που προστατεύει τα δικαιώματά τους και στοχεύει στο να γίνει η χώρα προσβάσιμη σε όλους. Σύμφωνα με το πλαίσιο, όχι μόνο οι πράσινες κοινόχρηστες περιοχές, αλλά και όλα τα είδη κτιρίων πρέπει να αναδιαμορφωθούν ώστε να παρέχουν πρόσβαση στα άτομα με ειδικές ανάγκες. Εντούτοις, δεν υπάρχουν αρκετές πράσινες κοινόχρηστες περιοχές προσβάσιμες σε άτομα με ειδικές ανάγκες. Οι περιπτώσεις όπως, η απουσία «έξυπνων» σηματοδοτών κυκλοφορίας για τα άτομα με προβλήματα όρασης, η ύπαρξη ποικιλίας επικίνδυνων / κατεστραμμένων πεζοδρομίων, η ύπαρξη εμποδίων, κάνει τη ζωή των ανθρώπων με ειδικές ανάγκες, δύσκολη και (κάποιες από αυτές) τους οδηγούν σε κοινωνικό αποκλεισμό.

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας έχει ξεκινήσει μια σημαντική πολιτική πρωτοβουλία, ανταποκρινόμενο στην ταυτοποιημένη ανάγκη για μια περιεκτική και ολιστική στρατηγική, με στόχο την προσβασιμότητα στο αστικό περιβάλλον. Το Εθνικό Σχέδιο Προσβασιμότητας με έμφαση στην Κλιματική αλλαγή (ΕΣΠεΚΑ) διασυνδέει δύο μεγάλα θέματα που άπτονται του φυσικού και του δομημένου περιβάλλοντος, και αυτά είναι: η απρόσκοπτη και αυτόνομη πρόσβαση όλων των πολιτών χωρίς διακρίσεις σε αυτό και, οι συνοδευτικές ή/και συμπληρωματικές δράσεις, μέτρα και έργα που θα καταστήσουν τις απαιτούμενες παρεμβάσεις φιλικές προς το περιβάλλον (στο πλαίσιο της αειφορίας και της βιωσιμότητας).

Πηγές Ελλάδα Τμήμα #1:

- Τεχνικό επιμελητήριο Ελλάδας - Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας. (n.d). Πράσινη Πόλη. Θεσσαλονίκη, Ελλάδα.
http://library.tee.gr/digital/kma/kma_m1362/kma_m1362.pdf
- Νόμος 1577/1985 - ΦΕΚ 210/A/18-12-1985. <https://www.e-nomothesia.gr/kat-periballon/oikodomes/n-1577-1985.html>
- Βαλάκου, Α. & Φάσσα, Ν. (2017). Αστικό Πράσινο & Οικιστικός Ιστός. Θεσσαλονίκη, Ελλάδα. https://ikee.lib.auth.gr/record/297036/files/VALAKOY_FASSA_EE.pdf
- Μπελαβίλας, Ν. & Βαταβάλη, Φ. (2009). Πράσινο και ελεύθεροι χώροι στη πόλη. Αθήνα, Ελλάδα. WWF Ελλάς.
https://www.contentarchive.wwf.gr/images/pdfs/Odigos_AstikoPrasino.pdf

Πηγές Ελλάδα Τμήμα #2:

- Παυλάκη, Σ. (2019). Αστικό και Περιαστικό Πράσινο (Νομοθετικό Πλαίσιο – Νομολογία), Ελλάδα. <https://dasarxeio.com/2019/03/25/65935/#ftn9>

Πηγές Ελλάδα Τμήμα #3:

- Χαρδαλιάς, Ν. (2019). [Article about accessibility for people with disabilities in Greece.](#)
- Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. (2020). <https://ypen.gov.gr/chorikos-schediasmos/astikos-schediasmos/prosvasimotita/>

ΙΤΑΛΙΑ

Δημόσια πολιτική και πρωτοβουλίες για τις κοινόχρηστες πράσινες περιοχές

Η Ιταλία έχει θέσει συμμετοχικές βάσεις στη συνεργασία μεταξύ οργανισμών και τοπικών δήμων για τη διαχείριση του δημόσιου χώρου και την ενίσχυση του γενικού συμφερόντων μέσω του άρθρου 118 του Ιταλικού Συντάγματος που εισήχθη με τη συνταγματική μεταρρύθμιση του 2001. Το άρθρο 118 επιτρέπει πολλαπλές συμφωνίες μεταξύ διαφορετικών επιπέδων αρχής, ανοίγοντας το χώρο και σε μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς και άτομα που θέλουν να επιδιώξουν τη διαχείριση των δημόσιων χώρων. Μια τέτοια συνταγματική μεταρρύθμιση έχει ενισχύσει τη δυνατότητα συνεργασίας μεταξύ των τοπικών δημόσιων φορέων και των άτυπων ομάδων ακτιβιστών, μη κερδοσκοπικών οργανισμών κλπ.

Αυτά τα «σύμφωνα συνεργασίας» (patti di collaborazione) είναι περισσότερα από 1000 (Labsus, 2019) και αφορούν κυρίως δήμους με περισσότερους από 50 χιλιάδες κατοίκους (52% του συνόλου) και μια εμφανή λίστα άτυπων ομάδων πολιτών (19% του συνόλου). Ο νόμος 10/2013 είναι το κύριο νομοθετικό σχήμα που ρυθμίζει την ανάπτυξη των πράσινων αστικών περιοχών από τις τοπικές διοικήσεις και περιλαμβάνει τη διατήρηση και επέκταση, τα βασικά πρότυπα και την εφαρμογή, τον τρόπο συμμετοχής των πολιτών και τις επικοινωνιακές στρατηγικές. Ένας τέτοιος νόμος παρείχε τον πραγματικό σκελετό των σημερινών ιταλικών πολιτικών, θέτοντας τη βάση για συζήτηση για την αειφόρο ανάπτυξη και πιο διάχυτους περιβαλλοντικούς δείκτες.

Οι σημαντικότερες απαιτήσεις είναι αυτές που αφορούν τη δενδροκομική απογραφή και τον προϋπολογισμό της περιοχής πρασίνου ως σημαντικές προϋποθέσεις για την ενεργοποίηση των μέτρων προστασίας και διατήρησης που προβλέπει ο νόμος. Υποχρεώνει τη πόλη να δομήσει τον κατάλογο των παλαιότερων δέντρων και να προστατεύσει το τοπικό περιβάλλον. Ειδικό σχέδιο σχεδιασμού είναι η «[Πράσινη Στρατηγική/ Green Strategy](#)» όπου οι πράσινες αστικές περιοχές τίθενται στο επίκεντρο του πολεοδομικού σχεδιασμού καθώς και της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Μια άλλη σημαντική έννοια ως μέρος της διακυβέρνησης είναι η αμοιβαιότητα ή η κοινωνική σύμπραξη που εισήχθη με ΝΔ 133 της 12/09/2014- όπου ο δήμος, μπορεί να απαλλάξει οργανισμούς/ ιδιώτες από τη καταβολή φόρων σε σχέση με τη συμβολή τους στην αστική/πράσινη ανάπτυξη και άλλες σχετικές οικολογικές υπηρεσίες.

Κατευθύνσεις στο εθνικό σύστημα προστασίας και διατήρησης του περιβάλλοντος

Η οργάνωση του κράτους σε περιφέρειες όπως προβλέπει το Σύνταγμα εφαρμόστηκε επίσημα με το ΚΠΔ με αριθμό 616/1977. Συνεπαγόταν τη μεταβίβαση στις περιφέρειες αρμοδιοτήτων σχετικά με τη προστασία της φύσης, τα φυσικά καταφύγια, τα πάρκα και τον πολεοδομικό σχεδιασμό. Εθνικά πάρκα και φυσικά καταφύγια εθνικής σημασίας παρέμεναν υπό τον έλεγχο του κράτους καθώς και τη προστασία του τοπίου και της ιστορικής και πολιτισμικής κληρονομιάς. Για κάθε εθνικό πάρκο, ένας θεσμικός νόμος ορίζει τους σκοπούς, τη ρύθμιση των δραστηριοτήτων, το καθεστώς αδειοδότησης και τη δομή του φορέα διαχείρισης. Μόλις το 1986 ιδρύθηκε το Υπουργείο Περιβάλλοντος και το 1991 θεσπίστηκε Νόμος Πλαίσιο για τη ρύθμιση και προστασία όλων των δραστηριοτήτων γύρω από διατηρητέα (θαλάσσια, ηφαιστειακά κλπ.)

Ένας κρίσιμος νόμος που συνδυάζει το τοπίο και την ανθρώπινη κληρονομιά εισήχθη στο ΝΔ 42/2004. Η κύρια φιλοσοφία του συγκεντρώνει αρχές βιωσιμότητας, σεβασμού και συμβατότητας όσον αφορά τις παρεμβάσεις που μπορούν να γίνουν και επεκτείνοντας την έννοια της προστασίας στην αλληλεπίδραση μεταξύ ανθρώπινων και περιβαλλοντικών παραγόντων. Ένας άλλος θεμελιώδης νόμος που στρέφει την Ιταλία προς την επίτευξη των ΣΒΑ (SDGs) είναι ο νόμος 221/ 2015- κύριοι στόχοι είναι η χρήση, η ανακύκλωση, η μείωση, όλη η λειτουργία για τη μείωση των μη ανανεώσιμων πόρων, η καινοτόμος έρευνα και πολλά άλλα για τη μετατόπιση ολόκληρης της πράσινης διαχείρισης.

Πιο πρόσφατα, η κύρια περιβαλλοντική παρέμβαση ήταν ο Νόμος 141/2019, ο λεγόμενος «Νόμος για το κλίμα». Δεν εστιάζει στους περιβαλλοντικούς τομείς, αλλά σε όλες εκείνες τις ενέργειες που μπορούν να μετριάσουν τις ανθρώπινες επιπτώσεις σε αυτές. Επικεντρώνεται στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, κίνητρα για τους δήμους για μείωση πλαστικών, σχολικές συγκοινωνίες και πράσινη υποστήριξη, πράσινες γωνιές στα σούπερμάρκετ, αστική πράσινη επέκταση, διατήρηση του εδάφους, πρόληψη της απόρριψης του εδάφους και κονδύλια για εκστρατείες πράσινης επικοινωνίας.

Οι τελευταίες νομοθετικές μεταρρυθμίσεις στοχεύουν περισσότερο στον περιορισμό και τον μετασχηματισμό του τρόπου με τον οποίο οι χρήστες μπορούν να επηρεάσουν περιβαλλοντικούς χώρους, πάρκα, προστατευόμενες περιοχές κλπ., επομένως θέτουν σημαντικά όρια στην παραγωγή απορριμμάτων, την αστική κινητικότητα και υποστηρίζοντας το δικαίωμα επισκευής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης κλπ.

Ως εκ τούτου, η εστίαση έχει επεκταθεί από την απλή προστασία και ρύθμιση των χώρων πρασίνου μέχρι τις ενέργειες και τις δράσεις που μπορούν να κάνουν οι χρήστες για να τις αξιοποιήσουν.

Στρατηγικές για την προσβασιμότητα στις πράσινες περιοχές

Όσον αφορά την προσβασιμότητα, υπήρξε ένας συνδυασμός παρεμβάσεων και νόμων που ρυθμίζουν τον τρόπο με τον οποίο οι κοινόχρηστοι χώροι πρέπει να έχουν μια σειρά από παρεμβάσεις, πρότυπα και παραμέτρους γύρω από την προσβασιμότητα. Ως εκ τούτου, δεν υπάρχει ad hoc διάταξη για την προσβασιμότητα των χώρων πρασίνου, αλλά διαφορετικοί νόμοι ρυθμίζουν και ορίζουν πως πρέπει να είναι προσβάσιμοι οι χώροι, επομένως ένας χώρος πρασίνου είναι ένα συγκεκριμένο παράδειγμα δημόσιου χώρου.

Ο πρώτος ορισμός της προσβασιμότητας είναι στο MD 236/1989 (και στη συνέχεια επεκτάθηκε στο RPD 503/1996): «προσβασιμότητα είναι η δυνατότητα για όλους και για όσους έχουν περιορισμένη φυσική ή αισθητηριακή κινητικότητα, να έχουν πρόσβαση σε έναν χώρο και να χρησιμοποιούν τις υποδομές του επαρκώς με όλα τα μέτρα ασφαλείας και αυτονομίας». Στο συγκεκριμένο διάταγμα τα εμπόδια ορίζονται ευρύτερα ως:

A. φυσικά εμπόδια για οποιονδήποτε και ιδιαίτερα για όσους έχουν προσωρινά/μόνιμα προβλήματα κινητικότητας

B. κάθε εμπόδιο που εμποδίζει τη χρήση με ασφαλή τρόπο οποιουδήποτε αντικειμένου σε συγκεκριμένο χώρο

Γ. την απουσία ενδείξεων/ σημάτων προσανατολισμού που επιτρέπουν στους χρήστες να προσανατολίζονται και, ιδιαίτερα σε όποιον δεν μπορεί να ακούσει ή να δει.

Δεύτερον, η προσβασιμότητα έχει διαχωριστεί από την καρποφορία και τρία είναι τα κύρια ζητήματα που αντιμετωπίζονται:

- Πρόσβαση: δυνατότητα μετάβασης σε οποιοδήποτε χώρο της συγκεκριμένης περιοχής
- Επισκεψιμότητα: δυνατότητα χρήσης με τον ίδιο τρόπο οποιουδήποτε διαδραστικού χώρου και λειτουργικών χώρων
- Προσαρμοστικότητα: δυνατότητα διαμόρφωσης της συγκεκριμένης περιοχής σύμφωνα με νέες ανάγκες με περιορισμένο κόστος

Ο νόμος 394/1991 εισήγαγε σημαντικές καινοτομίες σχετικά με την πλήρη ενοποίηση μεταξύ χρηστών και πάρκων, ενθαρρύνοντας μέτρα διατήρησης που επιτρέπουν σε οποιονδήποτε να έχει πλήρη πρόσβαση και καρποφορία στους χώρους πρασίνους.

Πηγές Ιταλία Τμήμα #1:

- ISPRA. (2009). Gestione economica delle aree verdi urbane. Analisi e proposte. Retrieved from <https://www.isprambiente.gov.it/contentfiles/00004100/4138-rapportoaree-verdi.pdf/>
- Cauduro, A. (2020). Il baratto amministrativo tra partecipazione e detassazione locale. *Giustizia Insieme Diritto e processo amministrativo* . Retrieved from <https://www.giustiziainsieme.it/it/diritto-e-processo-amministrativo/1379-il-baratto-amministrativo-tra-partecipazione-e-detassazione-locale?hitcount=0>
- Ministero Ambiente. (2003). Diritto e processo amministrativo. Linee guida per gli enti di gestione dei parchi nazionali italiani. Retrieved from https://www.minambiente.it/sites/default/files/archivio/biblioteca/dpn_linee_guida_parchi.pdf

Πηγές Ιταλία Τμήμα #1#2:

- Frareg. (2020). Tutela del Paesaggio e dell’Ambiente. Retrieved from <https://www.frareg.com/it/ambiente/tutela-del-paesaggio-e-dellambiente/>
https://www.greenme.it/informarsi/ambiente/decreto-clima-diventa-legge/#Programma_ioSonoAmbiente
- Labsus. (2019). Amministrazione Condivisa dei Beni Comuni. <http://laboratorioaperto.comune.rimini.it/wp-content/uploads/2019/03/Manuale-Amministrazione-Condivisa-dei-Beni-Comuni-Agenda-Digitale-Lepida.pdf>
- Labsus. (2016). Regolamento sulla collaborazione tra cittadini e amministrazioni per la cura, la rigenerazione e la gestione condivisa dei beni comuni urbani. Retrieved from <https://www.labsus.org/wp-content/uploads/2016/04/Prototipo-di-Regolamento-Labsus.pdf>
- Ministero dell’Ambiente. (2017). Il posizionamento Italiano rispetto ai 17 Obiettivi per lo Sviluppo sostenibile delle Nazioni Unite. Retrieved from https://www.minambiente.it/sites/default/files/archivio/allegati/sviluppo_sostenibile/posizionamento Italia SDGs 3.0.pdf

Πηγές Ιταλία Τμήμα #1#3:

- MiBACT. (2008). Linee Guida per il superamento delle barriere architettoniche nei luoghi di interesse culturale. Retrieved from https://www.beniculturali.it/mibac/multimedia/MiBAC/documents/1311244354128_plugin-LINEE_GUIDA_PER_IL_SUPERAMENTO DELLE BARRIERE ARCHITETTONICHE.pdf
- Parchi per tutti, (2016). Accessibilità e parco giochi inclusivo – Leggi e Norme. Retrieved from <http://www.parchipertutti.com/accessibilita-e-parco-giochi-inclusivo/>
- Ministero Ambiente. (2003). Diritto e processo amministrativo. Linee guida per gli enti di gestione dei parchi nazionali italiani. Retrieved from https://www.minambiente.it/sites/default/files/archivio/biblioteca/dpn_linee_guida_parchi.pdf

- Orlandi, D. (2012). L'accessibilità delle aree verdi: dal verde urbano di quartiere ai parchi nazionali. Retrieved from <https://mysuperabile.inail.it/cs/superabile/accessibilita/architettura/spazi-pubblici/laccessibilita-delle-aree-verdi-dal-verde-urbano-di-quartier.html>

ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ

Δημόσια πολιτική και πρωτοβουλίες για τις κοινόχρηστες πράσινες περιοχές

Υπάρχει ένα σύστημα περιοχών, που έχουν καθορισμένα όρια και έχουν επιστημονική, οικολογική ή πολιτιστική αξία, που ρυθμίζονται από το νόμο:

- Οι περιοχές προτεραιότητας προστασίας της διατήρησης (αυστηρά καταφύγια, αποθέματα και αντικείμενα κληρονομιάς)
- Τομείς προτεραιότητας αποκαταστατικής προστασίας (οικόπεδα αποκατάστασης, γενετικά οικόπεδα)
- Περιοχές προτεραιότητας οικολογικής προστασίας (ζώνες οικολογικής προστασίας)
- Σύνθετες προστατευόμενες περιοχές (κρατικά πάρκα, περιοχές παρακολούθησης της βιόσφαιρας)- Υπουργείο Περιβάλλοντος

Στρατηγικές:

Για να σταματήσει η απώλεια και η υποβάθμιση, και αν είναι δυνατόν, να αποκατασταθούν τα οικοσυστήματα ρυθμίζοντας τη δομή και το σχηματισμό του πλαισίου της φύσης, να αναπτυχθούν δραστηριότητες και μεθοδολογίες, δημοτικά έργα, να αναπτυχθεί η βάση γνώσεων για την κατάσταση των οικοσυστημάτων (Jasinavičiūtė & Veteikis, 2020).

Η αειφόρος χρήση των φυσικών πόρων και η διαχείριση των απορριμμάτων, η βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος, η διατήρηση της σταθερότητας των οικοσυστημάτων και ο μετριασμός της κλιματικής αλλαγής καθώς και η προσαρμογή στις περιβαλλοντικές αλλαγές που προκαλούνται από τη κλιματική αλλαγή (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2019).

Το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Τοπίου έχει καθιερώσει το σύστημα περιοχών διαχείρισης τοπίου, παρέχει τους κανονισμούς για τη διαχείριση του τοπίου σε εθνικό επίπεδο. Αυτό το σχέδιο παρουσιάζει πολύτιμες πληροφορίες για τις αξίες του φυσικού και πολιτιστικού τοπίου εθνικής σημασίας, τη φυσική, οικολογική, οπτική του δομή και καθορίζει τις κατευθύνσεις χρήσης, προστασίας και διαχείρισης του τοπίου για τη διασφάλιση της βιώσιμης διαδικασίας εξωραϊσμού (Υπουργείο Περιβάλλοντος).

Κατευθύνσεις στο εθνικό σύστημα προστασίας και διατήρησης του περιβάλλοντος

Γεωργία

Για την επίτευξη της προστασίας και βελτίωσης της κατάστασης του περιβάλλοντος, η Εθνική πολιτική για τη γεωργία, τη γεωργία τροφίμων, και την αγροτική ανάπτυξη εφαρμόζει περιβαλλοντικά μέτρα που προωθούν τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τη διατήρηση και την αύξηση της δασικής κάλυψης και των οικοσυστημάτων και τη βελτίωση της οικολογικής και ψυχαγωγικής αξίας του τοπίου.

Δασοκομία

Το ένα τρίτο (32,6%) της επικράτειας της Λιθουανίας καλύπτεται από δάση (2,174 εκτάρια). Πρέπει να αντιμετωπιστούν προκειμένου να διατηρηθεί η βιοποικιλότητα και να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για την αποκατάστασή τους. Η εθνική νομοθεσία απαιτεί ένα σχέδιο διαχείρισης δασών για κάθε δασική εκμετάλλευση. Μόνο περιορισμένη δραστηριότητα επιτρέπεται χωρίς σχέδιο δασικής διαχείρισης. Ο πυρήνας των σχεδίων δασικής διαχείρισης είναι τα χαρακτηριστικά της βιοποικιλότητας στη περιοχή (Acts, 2015).

Αστική πολιτική

Οι χώροι πρασίνου είναι πάρκα, πλατείες, κήποι πόλεων και κωμοπόλεων, πράσινοι σύνδεσμοι, και άλλοι χώροι που παρέχουν εκτάσεις πρασίνων. Οι τοπικοί δήμοι είναι υπεύθυνοι για τη προστασία, τη διαχείριση και τη δημιουργία χώρων πρασίνου. Ο κύριος στόχος είναι η αποκατάσταση αστικών πάρκων και πράσινων υποδομών, αντιμετώπιση θεμάτων, όπως βελτιωμένες λύσεις χωροταξικού σχεδιασμού, ενθάρρυνση της επαναχρησιμοποίησης περιοχών για κατασκευή (μεταποίηση), διατήρηση των φυσικών και ημιφυσικών περιοχών και του πολιτιστικού τοπίου, φύτευση χώρων πρασίνου, βελτίωση της ευημερίας, της ευαισθητοποίησης και της δέσμευσης των πολιτών.

Στρατηγικές για την προσβασιμότητα στις πράσινες περιοχές

Η Λιθουανία ακολουθεί πολλούς διαφορετικούς κανονισμούς, δηλώσεις και συστάσεις σχετικά με τη προσβασιμότητα για άτομα με αναπηρίες, ηλικιωμένους, οικογένειες με μικρά παιδιά και άτομα με προσωρινές διαταραχές υγείας. Πολλοί επισκέπτες σε πάρκα, αισθητηριακά μονοπάτια είναι πλέον κατάλληλα για άτομα με αναπηρίες.

Η υποδομή προσαρμόζεται για άτομα με αναπηρία προκειμένου να αυξηθεί ο αριθμός των διαθέσιμων θέσεων για άτομα με αναπηρίες, να αυξηθούν οι πηγές και τα μέσα ενημέρωσης για τη φύση, να αυξηθούν οι γνώσεις και οι δεξιότητες των παρόχων υπηρεσιών για την υποδοχή ατόμων με αναπηρίες.

Για να μπορέσουν άτομα με αναπηρία να επιθεωρήσουν τις εγκαταστάσεις και να είναι όσο το δυνατόν πιο ανεξάρτητα στην επικράτεια τους, καταβάλλονται προσπάθειες για την ανάπτυξη και την προσαρμογή των υποδομών για άτομα με αναπηρίες, χρησιμοποιώντας την αρχή του καθολικού σχεδιασμού- να μην διαχωρίζεται μια ομάδα της κοινωνίας: το περιβάλλον δεν είναι προσαρμοσμένο μόνο για αναπηρικά αμαξίδια αλλά είναι σχεδιασμένο για όλους ανεξαιρέτως- για μητέρες με μικρά παιδιά με τροχοκάθισμα, ηλικιωμένους, τυφλούς, κλπ. Η κύρια αρχή που ακολουθείται είναι: αυτό που είναι κατάλληλο για άτομα με αναπηρία είναι βολικό για τους περισσότερους ανθρώπους.

Υπάρχουν πολλά σημεία τα οποία είναι υπεύθυνα για να ενημερώνουν τους ανθρώπους σχετικά με τη προσβασιμότητα:

- Πληροφορίες προσβασιμότητας
- Φυσική προσβασιμότητα
- Είναι υπηρεσίες προσαρμοσμένες για άτομα με συγκεκριμένου είδους αναπηρίες (οδηγοί για τυφλούς, εικονίδια για άτομα με νοητική υστέρηση, περιπατητές για άτομα με μειωμένη κινητικότητα κλπ.)
- Χρησιμοποιούνται πινακίδες διεθνούς προσβασιμότητας κοντά στα προς επίσκεψη αντικείμενα, δεν επιτρέπεται η σχηματοποίηση τους καθώς αυτό μπορεί να προκαλέσει δυσκολίες σε άτομα με διανοητική αναπηρία
- Τα σήματα πληροφοριών και κατεύθυνσης πρέπει να είναι σαφώς ορατά, κατανοητά και συνεπή.
- Πληροφοριακές πινακίδες τοποθετούνται σε ύψος 1,4-1,6 m
- Το μέγεθος των γραμμάτων του κειμένου στη πόρτα πρέπει να είναι τουλάχιστον 5cm
- Οι πόρτες εξόδου κινδύνου και τουαλέτας πρέπει να έχουν οπτικές και αισθητηριακές ενδείξεις (για τυφλούς και μειωμένης όρασης ανθρώπους)

- Οι πληροφορίες στην είσοδο πρέπει να είναι σαφείς, ευανάγνωστες και κατανοητές για άτομα με διανοητική αναπηρία
- Οι βασικές πληροφορίες πρέπει να είναι διπλά γραμμένες και σε γραφή Braille και να είναι εύκολα προσβάσιμες

(Άρθρο 5, Βασικές αρχιτεκτονικές απαιτήσεις)

Πηγές Λιθουανία Τμήμα #1:

- Acts, L. (2015). Ministry of Environment of the Republic of Lithuania. 2020, 1–52. www.am.lt
- Comission, E. (2019). The Environmental Implementation Review, Croatia. https://ec.europa.eu/environment/eir/pdf/factsheet_hr_en.pdf
- Jasinavičiūtė, A., & Veteikis, D. (2020). A new methodology to assess landscape reserves in Lithuania. *Baltica*, 33(2), 200–216. <https://doi.org/10.5200/baltica.2020.2.7>
- The Ministry of Environment. (n.d.). STATE SERVICE FOR PROTECTED AREAS. <https://vstt.lrv.lt/lt/saugomu-teritoriju-sistema/saugomu-teritoriju-sistema-1>
- <https://am.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/saugomos-teritorijos-ir-krastovaizdis/krastovaizdis>

Πηγές Λιθουανία Τμήμα #2:

- Acts, L. (2015). Ministry of Environment of the Republic of Lithuania. 2020, 1–52. www.am.lt
- https://media-exp1.licdn.com/dms/document/C561FAQGSgVp87kNubw/feedshare-document-pdf-analyzed/0/1610355115628?e=1614175200&v=beta&t=3HeM-0tANbA52B02rN_J2arpclKlbDCiu9cMgl3S1QU
- <https://www.cbd.int/doc/world/lt/lt-nr-05-en.pdf>
- https://ec.europa.eu/environment/eir/pdf/report_lt_en.pdf
- https://am.lrv.lt/uploads/am/documents/files/STPD/architektura/ES%20miestu%20d-arbotvarke%20A4_WEB.pdf
- <https://am.lrv.lt/uploads/am/documents/files/STPD/architektura/Urbanistikos%20kr-yptys%20K022.pdf>
- <https://am.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/saugomos-teritorijos-ir-krastovaizdis/zeldynai>

Πηγές Λιθουανία Τμήμα #3:

- <http://www.negalia.lt/en/key-project/national-people-with-disabilities-social-inclusion-program-2003-2012/2/>
- http://zemaitijosnp.lt/wp-content/uploads/2017/10/Final_conclusions_last.pdf

- <http://www.negalia.lt/wp-content/uploads/2015/01/Rekomendacijos-prieinamumui-gamtoje.pdf>

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

Δημόσια πολιτική και πρωτοβουλίες για τις κοινόχρηστες πράσινες περιοχές

Οι χώροι πρασίνου είναι ένα εργαλείο περιβαλλοντικής πιστοποίησης της ζωής των πολιτών, που υποστηρίζει τη βιωσιμότητα και την ανθεκτικότητα των κοινοτήτων και της χρήσης γης.

Αν και η εθνική νομοθεσία σχετικά με τις πράσινες υποδομές εξακολουθεί να είναι αρκετά ελλιπής, τα δημοτικά συμβούλια και η κοινότητα (μέσω πρωτοβουλιών που πραγματοποιούνται από κάτω προς τα πάνω) εργάζονται για τη βελτίωση αυτών των χώρων και κατά συνέπεια της ποιότητας ζωής τους. Ταυτόχρονα, τα τελευταία χρόνια, κατέστη δυνατή η υλοποίηση καινοτόμων πρακτικών στην υλοποίηση έργων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, με συμπράξεις μεταξύ σχολείων, τοπικών αρχών, ΜΚΟ και άλλων φορέων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Κατευθύνσεις στο εθνικό σύστημα προστασίας και διατήρησης του περιβάλλοντος

[1] Το Rede Nacional de Áreas Protegidas (RNAP) περιλαμβάνει ταξινομημένες προστατευόμενες περιοχές, περιλαμβάνει σήμερα 32 περιοχές σε εθνικό επίπεδο, 14 περιφερειακού ή τοπικού επιπέδου και 1 ιδιωτικής κλίμακας.

[2] Το Instituto da Conservação da Natureza e das Florestas (ICNF) έχει την αποστολή να συμβάλει στην αξιοποίηση και τη διατήρηση πτυχών που σχετίζονται με τους δασικούς πόρους, τη φύση και τη βιοποικιλότητα στη Πορτογαλία, με τη συμμετοχή των παραγόντων της εδαφικής ανάπτυξης σε μέτρα και δράσεις

[3] Το Associação Bandeira Azul da Europa (ABAE) είναι ένας μη-κερδοσκοπικός περιβαλλοντικός οργανισμός αφιερωμένος στην εκπαίδευση για τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη διαχείριση και αναγνώριση καλών περιβαλλοντικών πρακτικών

[4] Το Associação Portuguesa de educação Ambiental (ASPEA) έχει ως κύριο στόχο την ανάπτυξη της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στην επίσημη και τη μη τυπική εκπαίδευση. Για αυτό, προωθεί δράσεις για διαφορετικά περιβαλλοντικά θέματα και διαφορετικά έργα και πρωτοβουλίες.

[5] Το Grupo de estudos de ordenamento do território e ambiente (GEOTA) έχει ως κύρια αποστολή του να δημιουργεί αφοσιωμένους πολίτες, μηχανές αποτελεσματικών και δίκαιων λύσεων για τη προώθηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, στη Πορτογαλία. Για το σκοπό αυτό, το GEOTA προωθεί και αναπτύσσει την περιβαλλοντική εκπαίδευση, δραστηριότητες σε διαφορετικούς θεματικούς τομείς.

[6] Liga para a proteção da natureza (LPN). Η αποστολή του LPN είναι να συμβάλει στην διατήρηση της φύσης και στην προστασία του περιβάλλοντος, να διασφαλίζει την ποιότητα της ζωής για τις σημερινές και τις μελλοντικές γενιές.

[7] Associação nacional de conservação da natureza (QUERCUS), είναι μια ανεξάρτητη, μη κομματική, εθνική, μη κερδοσκοπική ένωση που αποτελείται από πολίτες που συγκεντρώθηκαν γύρω από το ίδιο ενδιαφέρον για τη διατήρηση της φύσης και των φυσικών πόρων και προστασία του περιβάλλοντος

Στρατηγικές για την προσβασιμότητα στις πράσινες περιοχές

Το **νομοθετικό διάταγμα αριθ. 163/2006** διασφαλίζει τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες (μόνιμες ή προσωρινές αναπηρίες διανοητικής, αισθητηριακής, σωματικής ή επικοινωνιακής φύσης), εξαλείφοντας τα εμπόδια και λαμβάνοντας μέτρα για πλήρη συμμετοχή στα κοινά.

Το **νομοθετικό διάταγμα αριθ. 125/2017** αλλάζει το καθεστώς προσβασιμότητας σε κτίρια και εγκαταστάσεις που δέχονται δημόσιους δρόμους και κτίρια κατοικιών.

Το **διάταγμα αριθ. 301/2019** ορίζει τη μέθοδο σχεδιασμού για τη βελτίωση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία σε υφιστάμενα κτίρια στέγασης

Το **διάταγμα 200/2020** δημιουργεί και ρυθμίζει το πρόγραμμα προσβασιμότητας για τις δημόσιες υπηρεσίες και δημόσιους δρόμους.

 Το Plano Nacional de Promoção da Acessibilidade(PNPA) ενσωματώνει ένα σύνολο μέτρων που στοχεύουν στη δημιουργία ενός συγκεκριμένου συστήματος για την προώθηση της προσβασιμότητας στην εθνική επικράτεια, εξαλείφοντας τους κινδύνους αποκλεισμού και διακρίσεων.

Πηγές Πορτογαλία Τμήμα #1:

- [1] Plano Nacional de Política de Ordenamento de Território - Alteração ao Diagnóstico, 6 de Julho de 2018. Available at: http://pnpot.dgterritorio.gov.pt/sites/default/files/PNPOT_Diagnostico_6Julho2018.pdf
- [2] ICNF (2021). Available at: <http://www2.icnf.pt/portal>
- [3] ABAE. (2021). Available at: <https://abae.pt/>
- [4] ASPEA. (2021). Available at: <https://abae.pt/>
- [5] GEOTA (2021). Available at: <https://www.geota.pt>
- [6] LPN (2021), Available at: <https://www.lpn.pt>
- [7] QUERCUS (2021). Available at: <https://www.quercus.pt>

Πηγές Πορτογαλία Τμήμα #2:

- [1] Plano Nacional de Política de Ordenamento de Território - Alteração ao Diagnóstico, 6 de Julho de 2018. Available at: http://pnpot.dgterritorio.gov.pt/sites/default/files/PNPOT_Diagnostico_6Julho2018.pdf
- [2] ICNF (2021). Available at: <http://www2.icnf.pt/portal>
- [3] ABAE. (2021). Available at: <https://abae.pt/>
- [4] ASPEA. (2021). Available at: <https://abae.pt/>
- [5] GEOTA (2021). Available at: <https://www.geota.pt>
- [6] LPN (2021), Available at: <https://www.lpn.pt>
- [7] QUERCUS (2021). Available at: <https://www.quercus.pt>

Πηγές Πορτογαλία Τμήμα #3:

- Decreto de lei n.º 163/2006, de 8 de agosto do Ministério do Trabalho e da Solidariedade Social, Pub. L. No. Diário da República: I série, No 152 (2006). www.dre.pt
- Decreto de lei no 125/2017 de 4 de outubro do Trabalho, Solidariedade e Segurança Social, Pub. L. No. Diário da República: I série, No 192 (2017). www.dre.pt
- Portaria nº 200/2020 de 19 de Agosto do trabalho, Solidariedade e Segurança Social, Pub. L. No. Diário da República: I série, No 161 (2020). www.dre.pt
- Plano Nacional de promoção de acessibilidade. Available at: <https://www.portugal.gov.pt/>

ΙΣΠΑΝΙΑ

Δημόσια πολιτική και πρωτοβουλίες για τις κοινόχρηστες πράσινες περιοχές

Οι κοινόχρηστοι χώροι πρασίνου στην Ισπανία είναι πολύ συνηθισμένοι, ειδικά στο βόρειο τμήμα της χώρας, κυρίως λόγω του κλίματος που ευνοεί την ανάπτυξη και τη διατήρηση αυτών των χώρων πρασίνου.

Η Ισπανία έχει έκταση 505,990 Km² από την οποία το 55,1% καταλαμβάνεται από δασικές εκτάσεις. Όσον αφορά τους κοινόχρηστους αστικούς χώρους πρασίνου, η Ισπανία έχει συνολικά περίπου 300km².

Να σημειωθεί ότι αυτές οι πράσινες υποδομές διαχειρίζονται απευθείας από την Εθνική Κυβέρνηση αν και η ίδια αναθέτει εξουσίες στα κοινοβούλια κάθε αυτόνομης κοινότητας να διαχειρίζονται, σε επαρχιακό και δημοτικό επίπεδο, τη δημιουργία και συντήρηση αυτών των χώρων.

Ο σκοπός της υλοποίησης αυτών των κοινοτικών χώρων πρασίνου είναι η προώθηση της Βιώσιμης Ανάπτυξης στις αστικές περιοχές μέσω διαδικασιών που περιλαμβάνουν επίσης την ένταξη και την κοινωνική ισότητα των ανθρώπων.

Προκειμένου να πραγματοποιηθεί αυτός ο μετασχηματισμός της αστικής περιοχής, υπάρχουν αρκετοί νόμοι που προάγουν αυτή τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη δημιουργία χώρων πρασίνου, διαφορετικοί αρμόδιοι φορείς που διαχειρίζονται αυτές τις διαδικασίες και στρατηγικές όπως η Εθνική Στρατηγική για Πράσινες Υποδομές και Οικολογική Συνδεσιμότητα και Αποκατάσταση για τη βελτίωση του φυσικού μας κεφαλαίου.

Κατευθύνσεις στο εθνικό σύστημα προστασίας και διατήρησης του περιβάλλοντος

Η διατήρηση του περιβάλλοντος είναι ένας από τους κύριους τομείς κρατικού ενδιαφέροντος και ανησυχίας για την Ισπανική κοινωνία ως πτυχή της εθνικής ασφάλειας.

Αυτή η στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας στοχεύει «να εγγυηθεί τη διατήρηση ενός ποιοτικού περιβάλλοντος και την προστασία της φυσικής κληρονομιάς και της βιοποικιλότητας, ως μέσο για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και τη συμβολή στη βιώσιμη ανάπτυξη, με ιδιαίτερη έμφαση στη καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής» (Hidalgo, 2017).

Επιπλέον, η ισπανική κυβέρνηση έχει επίγνωση της σημασίας της διατήρησης του περιβάλλοντος και της αειφόρου ανάπτυξης και, κατά συνέπεια, έχουν θεσπιστεί νόμοι για

την προστασία του περιβάλλοντος και τα απόβλητα, μεταξύ άλλων, για την προώθηση της διαδικασίας αυτής.

Το Υπουργείο Οικολογικής Μετάβασης είναι υπεύθυνο για τη σωστή διαχείριση όλων των πτυχών που σχετίζονται με το περιβάλλον και έχει την εξουσία να δημιουργεί και να εφαρμόζει τις στρατηγικές προστασίας του περιβάλλοντος που κρίνει κατάλληλες.

Αυτές οι στρατηγικές στοχεύουν στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, στη σωστή χρήση των φυσικών πόρων και σε πολλούς άλλους παράγοντες που επηρεάζουν τη σωστή εξέλιξη του φυσικού περιβάλλοντος.

Υπάρχουν ακόμη και εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες για την ευαισθητοποίηση του κοινού για όλες αυτές τις πτυχές, όπως αυτή που προτείνεται με την ψηφιακή πλατφόρμα «Let's management the forests», που αναπτύχθηκε από τη Γενική Υποδιεύθυνση Δασικής Πολιτικής τη Γενικής Διεύθυνσης Αγροτικής Ανάπτυξης, Καινοτομίας και Γεωργίας που στοχεύει στη μετάδοση των αξιών που σχετίζονται με τα οικοσυστήματα με παιδαγωγικό τρόπο.

Στρατηγικές για την προσβασιμότητα στις πράσινες περιοχές

Η έννοια της προσβασιμότητας αναφέρεται εδώ και πολύ καιρό στην εξάλειψη των φυσικών εμποδίων που μπορεί να συναντήσουν οι άνθρωποι όταν θέλουν να έχουν πρόσβαση σε ένα μέρος. Η προσβασιμότητα σε δημόσιους χώρους είναι αυτό που έχουμε να κάνουμε σε αυτό το έργο, και συγκεκριμένα, σε κοινόχρηστους χώρους πρασίνου.

Πρέπει να σημειωθεί ότι ο όρος «προσβάσιμος» έχει εξελιχθεί με τα χρόνια για να γίνει αυτό που θεωρείται: το σύνολο των μέτρων που πρέπει να ληφθούν για να επιτευχθεί αυτό που ονομάζεται καθολική προσβασιμότητα.

Ο ορισμός που δόθηκε από το Υπουργείο Κοινωνικών Δικαιωμάτων και την Ατζέντα του 2030 σε αυτή τη τελευταία έννοια είναι ότι «ένα περιβάλλον είναι πλήρως προσβάσιμο όταν όλα τα μονοπάτια σε αυτό το περιβάλλον είναι προσβάσιμα, έτσι ώστε ένα άτομο με αναπηρία να μην διακόπτεται ή εμποδίζεται να πραγματοποιήσει δραστηριότητες γιατί ένα από τα μονοπάτια, ένα περιβάλλον ή χώρος, δεν είναι προσβάσιμο και δεν τους επιτρέπει να προχωρήσουν στο ταξίδι του με αυτόνομο τρόπο».

Για να συμβάλουμε σε αυτή την προσβασιμότητα, είναι σημαντικό να επιτραπεί σε όλες τις περιοχές (είτε φυσικές είτε ψηφιακές πλατφόρμες) να συμμορφώνονται με μια σειρά κανόνων που ρυθμίζουν τις βασικές προϋποθέσεις προσβασιμότητας στους χώρους που ορίζονται στο RDL 1/2013.

Επιπλέον, στην Ισπανία διεξάγονται μια σειρά από δραστηριότητες για την προώθηση της προσβασιμότητας μέσω της αλληλεπίδρασης μεταξύ διαφορετικών κέντρων αναφοράς που εργάζονται για την επίτευξη αυτονομίας για άτομα με ειδικές ανάγκες ή/και πιο ευάλωτες ομάδες.

Αυτά τα κέντρα είναι το Κρατικό Κέντρο Αναφοράς για την Προσωπική Αυτονομία και τα Τεχνικά Βοηθήματα (CEPAT), το Κέντρο Τηλεφωνικής Διαμεσολάβησης, το Ισπανικό Κέντρο Υποτιλισμού και Περιγραφή ήχου (CESyA) και το Κέντρο Γλωσσολογικής Τυποποίησης της Ισπανικής Νοηματικής Γλώσσας.

Πηγές Ισπανία Τμήμα #1:

- Ajuntament de Barcelona. (2020). *Plan del verde y la Biodiversidad de Barcelona 2020*. Recuperado de: https://ajuntament.barcelona.cat/ecologiaurbana/sites/default/files/PlanVerde_2020.pdf
- MDSA. Gobierno de España (2020). *Objetivo 11. Ciudades y comunidades sostenibles*. Recuperado de: <https://www.agenda2030.gob.es/objetivos/objetivo11.htm>
- MITECO. Gobierno de España. (2020). *Estrategia Nacional de Infraestructura Verde y de la Conectividad y Restauración Ecológicas*. Recuperado de: https://www.miteco.gob.es/es/biodiversidad/temas/ecosistemas-y-conectividad/conectividad-fragmentacion-de-habitats-y-restauracion/Infr_verde.aspx

Πηγές Ισπανία Τμήμα #2:

- Hidalgo, María del Mar (2017). *La preservación del medio ambiente en la Estrategia de Seguridad Nacional 2017*. Instituto español de estudios estratégicos (IEEE). España. Recuperado de: http://www.ieee.es/Galerias/fichero/docs_informativos/2017/DIEEEI11-2017_Preservacion_MedAmbiente_ESN17_MMHG.pdf
- La Moncloa. Gobierno de España. (2020). *Protección del medio ambiente*. Recuperado de: <https://www.lamoncloa.gob.es/gobierno/les/paginas/reformas/proteccionmedioambiente/310511-medioambiente.aspx>
- MITECO. Gobierno de España. (2020). *Estrategias de conservación*. Recuperado de: <https://www.miteco.gob.es/es/biodiversidad/temas/conservacion-de-especies/especies-proteccion-especial/ce-proteccion-estrategia.aspx>
- RRN (2020). Medio ambiente y cambio climático. Red Rural Nacional (RRN). España. Recuperado de: <http://www.redruralnacional.es/medio-ambiente-y-cambio-climatico>

Πηγές Ισπανία Τμήμα #3:

- Herrero, T.R., et al (s.f.). *Estudio de accesibilidad a las zonas verdes urbanas mediante sistemas de información geográfica*. Universidad Politécnica de Madrid. España. Recuperado de: [http://oa.upm.es/13529/2/INVE MEM 2006 113242.pdf](http://oa.upm.es/13529/2/INVE_MEM_2006_113242.pdf)
- MDSA. Gobierno de España. (2020). *Accesibilidad universal*. Recuperado de: <https://www.mscbs.gob.es/ssi/discapacidad/informacion/accesibilidadUniversal.htm>

8. Βιβλιογραφία

Baycan, T. et al., 2004. Multidimensional Evaluation of Urban Green Spaces: A Comparative Study on European Cities. Retrieved https://www.researchgate.net/publication/4795787_Multidimensional_Evaluation_of_Urban_Green_Spaces_A_Comparative_Study_on_European_Cities

CABE, 2010. Managing Green Spaces Seven Ingredients for Success. CABE Publication, Commission for Architecture and the Built Environment, London (2010)

Colorado University, n.d. What is community-based learning? Retrieved <https://www.colorado.edu/cuengage/about-us/what-community-based-learning>

Dellenbaugh-Losse M., Zimmermann N. & de Vries N., 2020. The Urban Commons Cookbook: Strategies and Insights for Creating and Maintaining Urban Commons. Retrieved <http://urbancommonscookbook.com/>

Dunnet, N. et al. 2002. Improving Urban Parks, Play Areas and Open Spaces. 217pp., University of Sheffield. Queen's Printer. London.

EC JRC, 2018. Atlas of the human planet 2017. Global exposure to natural hazards. Retrieved <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/2c042241-39e2-11e7-a08e-01aa75ed71a1/language-en>

EC JRC, 2020. How can public space in a city help to address future urban challenges? Retrieved <https://urban.jrc.ec.europa.eu/thefutureofcities/space-and-the-city#the-chapter>

Eisenman T.S., 2013. Frederick Law Olmsted, Green Infrastructure, and the Evolving City. Journal of Planning History. Volume: 12 issue: 4, page(s): 287-311

JRC 2016. Measuring the Accessibility of Urban Green Areas. A comparison of the Green ESM with other datasets in four European cities.

Leeuwen E., Nijkamp, P. & de Noronha Vaz, T.. 2009. The multi-functional use of urban green space. Retrieved https://www.researchgate.net/publication/46433689_The_multi-functional_use_of_urban_green_space

Mannion G., 2011. Place-Based Education Is an Intergenerational Practice. Children, Youth and Environments 21(1): 35-58. Retrieved https://www.researchgate.net/publication/259751092_Place-Based_Education_Is_an_Intergenerational_Practice

Melaville A., Berg A. C., & Blank M. J. 2006. Community-Based Learning Engaging Students for Success and Citizenship. Retrieved from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED490980.pdf>

Melchiorri M. et al., 2019. Principles and Applications of the Global Human Settlement Layer as Baseline for the Land Use Efficiency Indicator—SDG 11.3.1. ISPRS Int. J. Geo-Inf. 2019, 8(2), 96; <https://doi.org/10.3390/ijgi8020096>

Ostrom, E., 1990. Governing the Commons; the Evolution of Institutions for Collective Action. New York: Cambridge University Press.

Ostrom, E., 2007a, “Institutional Rational Choice: an Assessment of the Institutional Analysis and Development Framework”. In: Theory of the Policy Process, ed. Sabatier, P.A., 21-64. Boulder, CO: Westview Press.

Ostrom, E., 2007a. Governing the Commons, The Evolution of Institutions for Collective Action. Cambridge University Press, New York.

Owens, T. and Wang, C. 1996. Community-Based Learning: A Foundation for Meaningful Educational Reform. Retrieved <https://educationnorthwest.org/sites/default/files/Community-BasedLearning.pdf>

PHE (Public Health England), 2020. Improving access to greenspace. Retrieved https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/904439/Improving_access_to_greenspace_2020_review.pdf

Poelman H., 2016. Assessing access to green areas in Europe’s cities. https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/working-papers/2016/a-walk-to-the-park-assessing-access-to-green-urban-areas-in-europe-s-cities

Poelman H., 2018. A Walk to the park? Assessing access to green areas in Europe’s cities update using completed Copernicus Urban Atlas Data. Retrieved https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/working-papers/2018/a-walk-to-the-park-assessing-access-to-green-areas-in-europe-s-cities

Robinson B. 2001. <http://www.ase.tufts.edu/gdae>. International Journal of Sustainability in Higher Education, 2(3), 288–289. <https://doi.org/10.1108/ijshe.2001.2.3.288.7>

Scotland Government, 2004. Standard Council Government. Retrieved from <https://cldstandardscouncil.org.uk/about-cld/what-is-community-learning-and-development-cld/>

UN Habitat, 2015. Global Public Space Toolkit: From Global Principles to Local Policies and Practice. Retrieved <https://unhabitat.org/global-public-space-toolkit-from-global-principles-to-local-policies-and-practice>

UNESCO 2015. Communities in Action Lifelong Learning for Sustainable Development. Retrieved <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED564004.pdf>

UNESCO 2016. Incheon Declaration and Framework for Action for the implementation of Sustainable Development Goal 4. Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all. Retrieved

http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/education-2030-incheon-framework-for-action-implementation-of-sdg4-2016-en_2.pdf

UNESCO 2017. Community-based learning for sustainable development. 8 UIL Policy Brief 8. <https://www.local2030.org/library/321/Community-based-learning-for-sustainable-development.pdf>

Vargas-Hernández, J.G., Zdunek-Wielgońska, J. 2018. Urban green infrastructure as a tool for controlling the resilience of urban sprawl. *Environ Dev Sustain* 23, 1335–1354 (2021). <https://doi.org/10.1007/s10668-020-00623-2>

WHO 2017. Urban green spaces: a brief for action. Retrieved from https://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0010/342289/Urban-Green-Spaces_EN_WHO_web3.pdf%3Fua=1

Yaffee, Steven L., & Julia M. Wondolleck. 2000. "Making Collaboration Work: Lessons from a Comprehensive Assessment of over 200 Wide Ranging Cases of Collaboration in Environmental Management." *Conservation* 1(1):17–24.

Yilmaz, S. & Mumcu, S. 2016. Urban Green Areas and Design Principles. *Environmental Sustainability and Landscape Management* (pp.100-118) Chapter: 6 Publisher: ST. KLIMENT OHRIDSKI UNIVERSITY PRESS Editors: Recep Efe, İsa Cürebal, Abdalla Gad, Brigitta Tóth. Retrieved https://www.researchgate.net/publication/309285040_Urban_Green_Areas_and_Design_Principles

UIL 2016. Recommendation on Adult Learning and Education. Retrieved <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000245179>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΚΥΠΡΟΣ

Τμήμα #1

Νομοθεσία & πρότυπα για κοινόχρηστους πράσινους χώρους και την δημιουργία τους

Βασική νομοθεσία σχετικά με τους κοινόχρηστους χώρους πρασίνου και τη δημιουργία τους	
Νόμος (αρ./έτος και ονομασία)	N. 25(I)/2012 περί Δασών Νόμοι του 2012. Forestry Act of 2012
Στόχος/αντικείμενο του νόμου	Η διατήρηση, προστασία, αειφόρος διαχείριση και ανάπτυξη των δασών και των δασικών εκτάσεων στην Κυπριακή Δημοκρατία.
Σύνδεσμος στην κυβερνητική σελίδα	http://www.moa.gov.cy/moa/fd/fd.nsf/fd11_en/fd11_en?OpenDocument
Νόμος (αρ./έτος και ονομασία)	Ο περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Σχέδια και/ ή Προγράμματα Νόμος του 2005 (N. 102(I)/2005). the Law on the Environmental Impact Assessment of Certain Plans and / or Programs of 2005
Στόχος/αντικείμενο του νόμου	Σκοπός του νόμου είναι η επίτευξη υψηλού επιπέδου περιβαλλοντικής προστασίας και η ενσωμάτωση περιβαλλοντικών θεμάτων στην προετοιμασία και υιοθέτηση σχεδίων ή/και προγραμμάτων για την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης, διασφαλίζοντας την εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων για ορισμένα έργα ή/και προγράμματα που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.
Σύνδεσμος στην κυβερνητική σελίδα	http://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/2005_1_102/index.html
Νόμος (αρ./έτος και ονομασία)	Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα (2020)
Στόχος/αντικείμενο του νόμου	Η στρατηγική και το σχέδιο δράσης για τη βιοποικιλότητα στην Κύπρο, εγκρίθηκε το 2020 ως απαιτούμενη εφαρμογή στη χρήση της φύσης. Η στρατηγική για τη βιοποικιλότητα θα πρέπει να είναι σύμφωνη με την Εθνική Στρατηγική για το Κλίμα 2021-2030 και με το πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής και του Σχεδίου Εταίρων για την καταπολέμηση της ερημοποίησης.
Σύνδεσμος στην κυβερνητική σελίδα	Link
Νόμος (αρ./έτος και ονομασία)	Ο περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμος του 2003 (153(I)/2003). The Act of Nature Protection and Management and the Wildlife Act 2003.

Στόχος/αντικείμενο του νόμου	Η προστασία της βιολογικής ποικιλότητας μέσω της διατήρησης των φυσικών οικοτόπων και της άγριας πανίδας και χλωρίδας στη Δημοκρατία. Διασφάλιση της διατήρησης ή της αποκατάστασης ευνοϊκής κατάστασης για διατήρησης των φυσικών οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος και των ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος.
Σύνδεσμος στην κυβερνητική σελίδα	http://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/2003_1_153/full.html
Νόμος (αρ./έτος και ονομασία)	Σχέδιο και Στρατηγική για την «Ανάπτυξη δικτύου πράσινων σημείων»
Στόχος/αντικείμενο του νόμου	Η ανάπτυξη ενός δικτύου χώρων πρασίνου αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της στρατηγικής για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων. Το έργο θα καλύπτει ολόκληρη τη Κυπριακή Δημοκρατία και θα εξυπηρετεί όλους τους δήμους και τις κοινότητες. Σε αυτά τα σημεία, θα συλλέγονται είδη όπως ξύλα, απορρίμματα, DIY, χαλιά, έπιπλα, χαρτί/χαρτόνι, γυαλί, πλαστικό, μέταλλα, ηλεκτρικές συσκευές, υφάσματα, μπαταρίες κλπ. Θα υπάρχουν κάδοι δοχείων στους οποίους θα απορρίπτονται τα απορρίμματα, και θα οδηγούνται για επαναχρησιμοποίηση, για ανακύκλωση και τέλος για διάθεση. Η στρατηγική αντιμετωπίζει την επείγουσα ανάγκη μείωσης της παραγωγής απορριμμάτων και προώθησης της χωριστής συλλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσής και μείωσης των χωματερών. Το δίκτυο περιλαμβάνει επί του παρόντος 23 πράσινα σημεία και τέσσερις κινητές ενότητες, μια σε κάθε περιοχή.
Σύνδεσμος στην κυβερνητική σελίδα	http://www.moa.gov.cy/moa/environment/environmentnew.nsf/All/52DCBDC55282484BC2257F3700422793/\$file/GN20100101.pdf?OpenElement

Τμήμα #2

Κατευθύνσεις στο εθνικό σύστημα προστασίας και διατήρησης του περιβάλλοντος

Βασικά έγγραφα για τα συστήματα προστασίας και διατήρησης του περιβάλλοντος	
Νόμος (αρ./έτος και ονομασία)	Waste Prevention programme 2015/2021 (Πρόγραμμα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων 2015-2021).
Στόχος/αντικείμενο του νόμου	Στόχος του προγράμματος είναι η αποσύνδεση της οικονομικής ανάπτυξης από τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις που συνδέονται με την παραγωγή αποβλήτων. Η κύρια εστίαση είναι η αλλαγή της συμπεριφοράς των καταναλωτών, η προώθηση της επαναχρησιμοποίησης και η μείωση παραγωγής συγκεκριμένων ρών αποβλήτων.
Σύνδεσμος στην κυβερνητική σελίδα	http://www.moa.gov.cy/moa/environment/environmentnew.nsf/page20_gr/page20_gr?OpenDocument (GR)

Νόμος (αρ./έτος και ονομασία)	Ο Περί Αποβλήτων Νόμος του 2011 (185(I)/2011). The Waste Law of 2011 (185 (I) / 2011)
Στόχος/αντικείμενο του νόμου	Ο νόμος αυτός θεσπίζει μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας, την πρόληψη ή τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων της παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων και τον περιορισμό πόρων αλλά και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας τους.
Σύνδεσμος στην κυβερνητική σελίδα	http://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/2011_1_185/full.html
Νόμος (αρ./έτος και ονομασία)	Ο περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμος του 2003 (153(I)/2003). The Act of Nature Protection and Management and the Wildlife Act 2003.
Στόχος/αντικείμενο του νόμου	Η προστασία της βιολογικής ποικιλότητας μέσω της διατήρησης των φυσικών οικοτόπων και της άγριας πανίδας και χλωρίδας στη Δημοκρατία. Διασφάλιση της διατήρησης ή της αποκατάστασης ευνοϊκής κατάστασης διατήρησης των φυσικών οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος και των ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος.
Σύνδεσμος στην κυβερνητική σελίδα	http://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/2003_1_153/full.html
Νόμος (αρ./έτος και ονομασία)	Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για τη Βιοποικιλότητα στη Κύπρο
Στόχος/αντικείμενο του νόμου	Τον Ιούνιο του 2020 το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη Στρατηγική και το Σχέδιο δράσης για τη Βιοποικιλότητα στη Κύπρο, σηματοδοτώντας μια ολιστική προσέγγιση για την προστασία της φύσης. Η στρατηγική για τη βιοποικιλότητα αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της Σύμβασης του ΟΗΕ για τη βιοποικιλότητα καθώς και από την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη βιοποικιλότητα για τη διατήρηση και προστασία των οικοσυστημάτων της Κύπρου σε καλή κατάσταση. Η στρατηγική θα λειτουργήσει σε συνεργεία με την Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή και με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ενέργεια και Κλίμα.
Σύνδεσμος στην κυβερνητική σελίδα	http://www.moa.gov.cy/moa/environment/environmentnew.nsf/all/5B978F5843406DE4C225857D006267C1/\$file/Biodiversity%20Strategy%20and%20Action%20Plan%20CY.pdf?openelement

Τμήμα #3

Στρατηγικές για την προσβασιμότητα στις πράσινες περιοχές: πληροφόρηση και κατευθύνσεις

<p>Βασικά έγγραφα για τις στρατηγικές προσβασιμότητας στις κοινόχρηστες πράσινες περιοχές (κύριες τρέχουσες πολιτικές για την συμμετοχή συλλογικών οργάνων / ατόμων στην χώρα σας, με αναφορά στις βασικές ρυθμίσεις για την προσβασιμότητα, την πρόσβαση από χρήστες, μη-κερδοσκοπικές πρωτοβουλίες και όλα αυτά τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη στη χώρα σας) Εισάγετε τουλάχιστον 3 στοιχεία</p>	
Νόμος (αρ./έτος και ονομασία)	Εθνική Στρατηγική για την Αναπηρία (2018-2028)
Στόχος/αντικείμενο του νόμου	Η πρώτη Εθνική Στρατηγική για την Αναπηρία βασίζεται στις αρχές του οδηγού στρατηγικού σχεδιασμού του Υπουργείου Οικονομικών και συνδέεται με τις συστάσεις που έγιναν προς την Κυπριακή Δημοκρατία. Σκοπός του είναι να καθορίσει το όραμα, τις αξίες, τους στρατηγικούς στόχους για την υλοποίηση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, κατευθύνοντας όλους τους κρατικούς φορείς προς εκείνες τις ενέργειες που θα προσθέσουν αξία και θα βελτιώσουν περαιτέρω την ποιότητα του ατόμου με αναπηρίες.
Σύνδεσμος στην κυβερνητική σελίδα	http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/dsid/dsid.nsf/dsipd8b_en/dsipd8b_en?OpenDocument
Νόμος (αρ./έτος και ονομασία)	Δεύτερο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Αναπηρία (2018-2020)
Στόχος/αντικείμενο του νόμου	Συνολικά υλοποιούνται 86 δράσεις και αφορούν οκτώ υπουργεία: 46 σε εξέλιξη και 40 νέες δράσεις, το κύριο αποτέλεσμα των οποίων είναι η προώθηση: <ul style="list-style-type: none"> - Ανεξάρτητη διαβίωση, κοινωνική ένταξη, κινητικότητα - Εργασία - Εκπαίδευση - Προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία στο φυσικό και δομημένο περιβάλλον, τις μεταφορές και πληροφόρηση - Κλπ,
Σύνδεσμος στην κυβερνητική σελίδα	http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/dsid/dsid.nsf/dsipd8b_en/dsipd8b_en?OpenDocument
Νόμος (αρ./έτος και ονομασία)	Ο Περί ατόμων με αναπηρίες νόμος 2000 (127(I)/2000)- The law on Persons with disabilities 2000.
Στόχος/αντικείμενο του νόμου	Ο νόμος αυτός τροποποιήθηκε για να εναρμονιστεί και να συμμορφωθεί με τις ειδικές διατάξεις της Οδηγίας 2000/78/EK σχετικά με την αναπηρία στην εργασία και την απασχόληση. Αναγνωρίζει σημαντικά δικαιώματα για τα άτομα με αναπηρία και αντιστοιχεί σε υποχρεώσεις του κράτους και άλλων οργανώσεων των ατόμων με αναπηρία.
Σύνδεσμος στην κυβερνητική σελίδα	http://www.cylaw.org/nomoi/indexes/2000_1_127.html
Νόμος (αρ./έτος και ονομασία)	Κανονισμός 6.1^H Περί Οδών και Οικοδομών Νόμου

Στόχος/αντικείμενο του νόμου	Ο κανονισμός προβλέπει τη χρήση δημόσιων κτιρίων από άτομα με αναπηρία. Ο κανονισμός ισχύει για νέα κτίρια και κτίρια για τα οποία απαιτείται οικοδομική άδεια για επέκταση και τροποποιήσεις.
Σύνδεσμος στην κυβερνητική σελίδα	http://www.mcw.gov.cy/mcw/dbpd/disabledaccess.nsf/dbpd05/dbpd05?OpenDocument (GR)
Νόμος (αρ./έτος και ονομασία)	Τεχνικές προδιαγραφές για πεζοδρόμια, και πλατείες (Κανονισμός 10.1) & Νομοθεσία για την ασφάλεια χρήσης και την προσβασιμότητα των οικοδομικών έργων
Στόχος/αντικείμενο του νόμου	Ο κανονισμός προβλέπει τη κατασκευή, ανακατασκευή, επισκευή και συντήρηση πεζοδρομίων, πλατειών κλπ. για τη διασφάλιση της συνεχούς κίνησης των πεζών, ειδικά για άτομα με μειωμένη κινητικότητα και όχι μόνο. Υπάρχουν σαφείς διατάξεις για κοινόχρηστους χώρους, ανελκυστήρες, θέσεις στάθμευσης, πόρτες και περάσματα, χώρους υγιεινής κλπ.
Σύνδεσμος στην κυβερνητική σελίδα	http://www.mcw.gov.cy/mcw/dbpd/disabledaccess.nsf/dbpd02/dbpd02?OpenDocument

Τμήμα #4

Κατάλογος οργανισμών στήριξης και διαμεσολάβησης για την αναδιαμόρφωση των κοινόχρηστων πράσινων περιοχών

Τα βασικά υφιστάμενα δίκτυα/σύλλογοι/ανεπίσημες ομάδες/δημόσιοι φορείς που στηρίζουν την συμμετοχή των πολιτών στις κοινόχρηστες πράσινες περιοχές	
Όνομασία της πρωτοβουλίας	“Greening Cyprus”
Σύντομη περιγραφή	Οι Επίτροποι για το περιβάλλον, ο επίτροπος εθελοντισμού & ΜΚΟ, το τμήμα δασών, η ένωση κυπριακών κοινοτήτων και ο κυπριακός σύνδεσμος για τα δάση, έχουν θεσπίσει τη πρωτοβουλία «Πρασινίζοντας τη Κύπρο». Αποσκοπεί στην ενεργό συμμετοχή του πολίτη με την οργάνωση ομάδων ατόμων από εταιρείες/οργανισμούς για εθελοντική εργασία καθώς και οικονομική υποστήριξη σε σχέση με την περιβαλλοντική διαχείριση, την αποκατάσταση καμένων περιοχών και τη διατήρηση των φυσικών αποθεμάτων.
Σύνδεσμος	https://www.togetheryprus.org/en/greening-cyprus/
Όνομασία της πρωτοβουλίας	Greenovation
Σύντομη περιγραφή	Η Greenovation είναι μια περιβαλλοντική εθελοντική ομάδα που ιδρύθηκε το 2014 στο χωριό Περβόλια, στην επαρχία Λάρνακας. Η ιδέα αυτής της ομάδας ανθρώπων είναι ένα πετύχουν ένα πιο πράσινο, πιο καθαρό και πιο φιλικό προς το περιβάλλον χωριό. Στόχος είναι η δημιουργία και η προώθηση της περιβαλλοντικής συνείδησης, η

	προώθηση ζητημάτων όπως η μείωση της παραγωγής απορριμμάτων και η αυθαίρετη απόρριψή τους.
Σύνδεσμος	https://www.togetheryprus.org/en/greenovation/
Όνομασία της πρωτοβουλίας	“Gardens of the future”- Οι κήποι του μέλλοντος
Σύντομη περιγραφή	Αυτή η πρωτοβουλία στοχεύει να επιτρέψει στους ντόπιους να γίνουν αγροτο-επιχειρηματίες στην καρδιά της πρωτεύουσας της Κύπρου, τη Λευκωσία, έτσι ώστε η πόλη να γίνει καταλύτης για βιώσιμη δράση. Ο κήπος στοχεύει να γίνει κοινωνικός κόμβος στην πόλη και να δημιουργήσει νέες ευκαιρίες εργασίας για τη γειτονιά και όχι μόνο. Ο σχεδιασμός του κήπου γίνεται πρεσβευτής καινοτόμων τεχνικών γύρω από την υπεύθυνη γεωργία και δημιουργεί ένα δυναμικό αστικό οικοσύστημα κοινής χρήσης τροφίμων.
Σύνδεσμος	http://www.gardensofthefuture.com/?fbclid=IwAR1CTZGR9OeBnrNa0ltpe44TZBHYNer6G0yWNft2QfIYZf3KYbilYGwWsA

Τμήμα #5

Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

1.

Παρακαλείστε να ελέγξετε τις κύριες πλατφόρμες e-learning/τα διαδικτυακά μαθήματα που προσφέρονται από την εθνική κυβέρνηση ή οποιαδήποτε άλλη πρωτοβουλία για να δώσετε κατευθύνσεις, μάθηση κ.λπ. στην ανάπτυξη των κοινόχρηστων πράσινων περιοχών (πολλαπλασιάστε τις γραμμές σύμφωνα με τις διάφορες πηγές) τουλάχιστον 2 παραδείγματα	
Όνομασία της πρωτοβουλίας	The Cyprus Environmental Studies Centre (CESC)- Κέντρο Περιβαλλοντικών Μελετών Κύπρου (ΚΚΠΜ)
Σύντομη περιγραφή	Ιδρύθηκε το 1995 για να παρέχει πρακτική περιβαλλοντική εκπαίδευση. Είναι ο εκπαιδευτικός και ερευνητικός κλάδος της Terra Cypria, μιας ΜΚΟ. Το ΚΚΠΜ υποδέχεται περίπου 3.500 μαθητές ετησίως από σχολεία και πανεπιστήμια της Κύπρου, της Δυτικής Ευρώπης και της Μέσης Ανατολής. Όλα τα προγράμματα βασίζονται σε μακροχρόνια εμπειρία και διεπιστημονική επιστημονική προσέγγιση.
Σύνδεσμος	https://terracypria.org/cesc/
Όνομασία της πρωτοβουλίας	Ραδιοφωνική εκπομπή- «Περιβάλλον για όλους & Κοιτάξτε το Περιβάλλον»
Σύντομη περιγραφή	Το Κυπριακό Κέντρο Περιβαλλοντικής Έρευνας και Εκπαίδευσης σε συνεργασία με το ραδιοφωνικό κανάλι Κανάλι 6 του Ιερού Ναού Λεμεσού καθημερινά παρουσιάζει την εκπομπή «Περιβάλλον για όλους» που πραγματεύεται περιβαλλοντικά θέματα. Η εκπομπή οργανώνεται και παρουσιάζεται από βιολόγους και περιβαλλοντολόγους καθημερινά και διαρκεί 5 λεπτά.
Σύνδεσμος	http://kykpee.org/en/environmental-awareness/radio-broadcast/environment-for-all/

	http://kykpee.org/en/environmental-awareness/radio-broadcast/look-at-the-environment/
Όνομασία της πρωτοβουλίας	Urban Gardens: Πράσινες γωνίες στη πόλη μας
Σύντομη περιγραφή	Το Κυπριακό Κέντρο Περιβαλλοντικής Έρευνας και Εκπαίδευσης (ΚΥΚΠΕΕ) καθιέρωσε αυτό το νέο πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης με στόχο την ανάπτυξη, βελτίωση, περιβαλλοντική αναβάθμιση και εκπαιδευτική χρήση κήπων σε σχολεία και πόλεις. Οι περιβαλλοντικοί εκπαιδευτικοί του ΚΥΚΠΕΕ θα συμμετέχουν επισκεπτόμενοι τις σχολικές μονάδες περιοδικά για να παρέχουν πληροφορίες και καθοδήγηση για την ανάπτυξη αστικού κήπου/
Σύνδεσμος	http://kykpee.org/en/category/environmental-education-programs-main-menu/urban-gardens-green-corners-in-our-city/
Όνομασία της πρωτοβουλίας	Κυπριακό Κέντρο Περιβαλλοντικής Έρευνας και Εκπαίδευσης (ΚΥΚΠΕΕ)
Σύντομη περιγραφή	Το Κυπριακό Κέντρο Περιβαλλοντικής Έρευνας και Εκπαίδευσης (ΚΥΚΠΕΕ) βρίσκεται στη χερσόνησο του Ακρωτηρίου και είναι το πρώτο στο είδος του ανεξάρτητο περιβαλλοντικό κέντρο της Κύπρου. Στόχος του είναι να συμβάλει στη διατήρηση του περιβάλλοντος υιοθετώντας και προωθώντας στρατηγικές στην περιβαλλοντική εκπαίδευση, την περιβαλλοντική έρευνα και ενημέρωση.
Σύνδεσμος	http://kykpee.org/en/cycere/introduction/

Τμήμα #6

Προστιθέμενη αξία

Ορίστε υφιστάμενες καλές πρακτικές στη χώρα σας, οι οποίες περιλαμβάνουν πολλαπλά ενδιαφερόμενα μέρη, σχετικά με τις κοινόχρηστες πράσινες περιοχές, και δράσεις προσανατολισμένες στην προσβασιμότητα. (Πολλαπλασιάστε τις γραμμές σύμφωνα με τις διαφορές πηγές)	
Όνομασία της πρωτοβουλίας	“Gardens of the future”- Κήποι του μέλλοντος
Σύντομη περιγραφή	Αυτή η πρωτοβουλία στοχεύει να επιτρέψει στους ντόπιους να γίνουν αγροτοεπιχειρηματίες στην καρδιά της πρωτεύουσας της Κύπρου, τη Λευκωσία, έτσι ώστε η πόλη να γίνει καταλύτης για βιώσιμη δράση. Ο κήπος στοχεύει να αποτελέσει κοινωνικό κόμβο στην πόλη και να δημιουργήσει νέες ευκαιρίες εργασίας για τη γειτονιά και όχι μόνο. Ο σχεδιασμός του κήπου γίνεται πρεσβευτής καινοτόμων τεχνικών γύρω από την υπεύθυνη γεωργία και δημιουργεί ένα δυναμικό αστικό οικοσύστημα κοινής χρήσης τροφίμων.
Σύνδεσμος	http://www.gardensofthefuture.com/?fbclid=IwAR1CTZGR9OeBnrNa0Itpke44TZBHYNer6G0yWNft2QfIYZf3KYbiIYGwWsA

Όνομασία της πρωτοβουλίας	Βραβεία Πράσινη Πόλη & Πράσινη Κοινότητα Κύπρου- GreenCityCy
Σύντομη περιγραφή	<p>Το Κυπριακό Κέντρο Περιβαλλοντικής Έρευνας και Εκπαίδευσης (ΚΥΚΠΕΕ) αναγνωρίζοντας ότι όλες οι πόλεις και οι κοινότητες μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά στη βιώσιμη ανάπτυξη, την προστασία του περιβάλλοντος κ.λπ. και ότι οι ενέργειές τους έχουν άμεσο ή έμμεσο αντίκτυπο σε τοπικό, περιφερειακό επίπεδο, στοχεύει στην ανάδειξη Πράσινων Πόλεων ή Πράσινων Κοινοτήτων στην Κύπρο.</p> <p>Για την προώθηση των Πράσινων Πόλεων ή Κοινοτήτων Πράσινων στην Κύπρο, που έχουν υιοθετήσει και έχουν αναπτύξει φιλικές προς το περιβάλλον πολιτικές και πρακτικές, τα Ετήσια Παγκύπρια Βραβεία ΚΥΚΠΕΕ «Πράσινη Πόλη & Πράσινη Κοινότητα Κύπρου» ιδρύονται υπό την αιγίδα της Επιτροπής Περιβάλλοντος και συνδιοργανώνονται με την υποστήριξη της Ένωσης Δήμων Κύπρου και της Ένωσης Κυπριακών Κοινοτήτων. Υπάρχουν διαφορετικές κατηγορίες βράβευσης, όπως ατμοσφαιρικός αέρας, διαχείριση απορριμμάτων, περιβαλλοντικά πρότυπα και ηλεκτρονική διακυβέρνηση κ.λπ.</p>
Σύνδεσμος	http://kykpee.org/en/greencitycy/
Όνομασία της πρωτοβουλίας	Δημοτικός Κήπος Λάρνακας
Σύντομη περιγραφή	<p>Ο Δήμος Λάρνακας από το 2019 διαθέτει τη νέα έκδοση του δημοτικού κήπου της πόλης που περιλαμβάνει πεζοδρόμια, πλατείες, δενδροφύτευση, εξοπλισμό ugnab, πρόσβαση για άτομα με αναπηρία και καφετέριες και εγκαταστάσεις υγιεινής.</p> <p>Σκοπός του έργου είναι η αισθητική και η περιβαλλοντική αναβάθμιση του αστικού κέντρου, για μια καλύτερη ποιοτική ζωή των κατοίκων της πόλης.</p>
Σύνδεσμος	http://www.larnaka.org.cy/el/page/anaptiksi-prasinou#.YEDS32gzaUk

ΕΛΛΑΔΑ

Τμήμα #1

Νομοθεσία & πρότυπα για κοινόχρηστους πράσινους χώρους και την δημιουργία τους

Βασική νομοθεσία αναφορικά με τις κοινόχρηστες πράσινες περιοχές και την δημιουργία τους <i>Εισάγετε τουλάχιστον 3 στοιχεία</i>	
Νόμος (αρ./έτος και ονομασία)	Προεδρικό Διάταγμα 59/2018 - ΦΕΚ 114/Α/29-6-2018 (Κωδικοποιημένο) «Κατηγορίες και περιεχόμενο χρήσεων γης»
Στόχος/αντικείμενο του νόμου	Στο Άρθρο 7 του Προεδρικού Διατάγματος, έχουν περιγραφεί: <ul style="list-style-type: none"> ▪ οι κοινόχρηστοι χώροι στα αστικά περιβάλλοντα και ποιες κατασκευές μπορούν να πραγματοποιηθούν σε εκείνους τους χώρους ▪ οι ανοιχτοί αστικοί και περιαστικοί πράσινοι χώροι και ο τρόπος με τον οποίο μπορούν να αναπτυχθούν
Σύνδεσμος στην κυβερνητική σελίδα	Link
Νόμος (αρ./έτος και ονομασία)	Νόμος 4280/2014 – ΦΕΚ 159/Α/8-8-2014 «Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ιδιωτική πολεοδόμηση - Βιώσιμη ανάπτυξη οικισμών - Ρυθμίσεις δασικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις»
Στόχος/αντικείμενο του νόμου	Ο Νόμος αυτός ρυθμίζει τα ζητήματα της ιδιωτικής πολεοδόμησης και τροποποιεί τις διατάξεις της τρέχουσας δασικής νομοθεσίας. Περιλαμβάνει τρία κεφάλαια: <ol style="list-style-type: none"> A. Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ιδιωτική πολεοδόμηση – εγκαταλελειμμένοι οικισμοί και βιώσιμη ανάπτυξη, η οποία περιλαμβάνει διατάξεις για την περιβαλλοντική αναβάθμιση και την ιδιωτική πολεοδόμηση, την βιώσιμη ανάπτυξη, την προώθηση και την αναζωογόνηση εγκαταλελειμμένων, μικρών και παρακμάζοντων οικισμών, μέσω Ειδικών Σχεδίων Περιβαλλοντικής Αναβάθμισης και Ανάπτυξης. B. Άλλες διατάξεις, οι οποίες περιλαμβάνουν προβλέψεις, για την βελτίωση του υφιστάμενου πλαισίου για άλλους πολεοδομικούς κανονισμούς. C. Ρυθμίσεις της δασικής νομοθεσίας, οι οποίες περιλαμβάνουν τροποποιήσεις στις βασικές διατάξεις του Ελληνικού Νόμου 98/1979 περί της προστασίας των δασικών περιοχών της χώρας.
Σύνδεσμος στην κυβερνητική σελίδα	Link
Νόμος (αρ./έτος και ονομασία)	Νόμος 3937/2011 - ΦΕΚ 60/Α/31-3-2011 (Κωδικοποιημένος) «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις»
Στόχος/αντικείμενο του νόμου	Ο στόχος του συγκεκριμένου Νόμου είναι η προστασία και η διατήρηση της βιοποικιλότητας στην Ελλάδα. Ο Νόμος περιγράφει το Ελληνικό Εθνικό Σύστημα για τις προστατευόμενες περιοχές/ζώνες και ποια μέτρα πρέπει να ληφθούν για να διατηρηθεί η βιοποικιλότητα

Σύνδεσμος στην κυβερνητική σελίδα	Link
Νόμος (αρ./έτος και ονομασία)	Νόμος 2508/1997 - ΦΕΚ 124/Α/13-6-1997 (Κωδικοποιημένος) «Βιώσιμη Οικιστική Ανάπτυξη των πόλεων και οικισμών της χώρας και άλλες διατάξεις»
Στόχος/αντικείμενο του νόμου	Ο στόχος του Νόμου είναι να καθορίσει τις κατευθυντήριες αρχές και τους όρους των διαδικασιών του πολεοδομικού σχεδιασμού, για την βιώσιμη οικιστική ανάπτυξη των περιοχών, των πόλεων και των οικισμών της χώρας. Ειδικά, το Άρθρο 8 αφορά την ανάπλαση των περιοχών όπου έχουν εντοπιστεί προβλήματα. Μια από τις κατηγορίες, που μια περιοχή χρειάζεται ανάπλαση, είναι όταν υπάρχουν μεγάλες κτιριακές πυκνότητες ή μεγάλες ελλείψεις κοινόχρηστων χώρων και χώρων για κοινωφελείς εγκαταστάσεις.
Σύνδεσμος στην κυβερνητική σελίδα	Link
Νόμος (αρ./έτος και ονομασία)	Νόμος 1337 - ΦΕΚ Α΄33/14.3.1983 «Επέκταση των πολεοδομικών σχεδίων, οικιστική ανάπτυξη και σχετικές ρυθμίσεις»
Στόχος/αντικείμενο του νόμου	Ο Νόμος αφορά τον πολεοδομικό σχεδιασμό γενικά και την σχεδίαση των πράσινων χώρων, αλλά χωρίς να καθορίζει τον ορθό τρόπο της διαχείρισής τους ή τον ρόλο που θα πρέπει να παίζουν στον αστικό χώρο με βάση τις αντίστοιχες ανάγκες και τις αστικές χρησιμότητες.
Σύνδεσμος στην κυβερνητική σελίδα	Link

Τμήμα #2

Κατευθύνσεις στο εθνικό σύστημα προστασίας και διατήρησης του περιβάλλοντος

Βασικά έγγραφα για τα συστήματα προστασίας και διατήρησης του περιβάλλοντος <i>Εισάγετε τουλάχιστον 3 στοιχεία</i>	
Νόμος (αρ./έτος και ονομασία)	Σύνταγμα της Ελλάδας - Άρθρο 24 «Προστασία του περιβάλλοντος»
Στόχος/αντικείμενο του νόμου	Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξη του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας. Το άρθρο απαγορεύει την αλλαγή χρήσης των κοινόχρηστων περιοχών όταν αυτές καλύπτονται από βλάστηση, η οποία έχει αναπτυχθεί είτε φυσικά είτε τεχνητά
Σύνδεσμος στην κυβερνητική σελίδα	Link
Νόμος (αρ./έτος και ονομασία)	Νόμος 4759/2020 - ΦΕΚ 245/Α/9-12-2020 (Κωδικοποιημένος) «Εκσυγχρονισμός της Χωροταξικής και Πολεοδομικής Νομοθεσίας και άλλες διατάξεις»

Στόχος/αντικείμενο του νόμου	Ο Νόμος στοχεύει στην απλοποίηση και επιτάχυνση της διαδικασίας της προετοιμασίας, της αναθεώρησης και της τροποποίησης της χωροταξικής και πολεοδομικής νομοθεσίας σε κάθε επίπεδο
Σύνδεσμος στην κυβερνητική σελίδα	Link
Νόμος (αρ./έτος και ονομασία)	Νόμος 3937/2011 - ΦΕΚ 60/A/31-3-2011 (Κωδικοποιημένος) «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις»
Στόχος/αντικείμενο του νόμου	Το αντικείμενο του Νόμου είναι η προστασία και η διατήρηση της βιοποικιλότητας στην Ελλάδα. Ο Νόμος περιγράφει το Ελληνικό Εθνικό Σύστημα για τις προστατευόμενες περιοχές /ζώνες και ποια μέτρα πρέπει να ληφθούν για την διατήρηση της βιοποικιλότητας
Σύνδεσμος στην κυβερνητική σελίδα	Link
Νόμος (αρ./έτος και ονομασία)	Νόμος 1650 - ΦΕΚ Α΄160/16.10.1986 «Για την προστασία του περιβάλλοντος»
Στόχος/αντικείμενο του νόμου	Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η θέσπιση θεμελιωδών κανόνων και η καθιέρωση κριτηρίων και μηχανισμών για την προστασία του περιβάλλοντος, έτσι ώστε ο άνθρωπος, ως άτομο και ως μέλος του κοινωνικού συνόλου, να ζει σε ένα υψηλής ποιότητας περιβάλλον, μέσα στο οποίο να προστατεύεται η υγεία του και να ευνοείται η ανάπτυξη της προσωπικότητάς του. Η προστασία του περιβάλλοντος, θεμελιώδες και αναπόσπαστο μέρος της πολιτιστικής και αναπτυξιακής διαδικασίας και πολιτικής, υλοποιείται κύρια μέσα από το δημοκρατικό προγραμματισμό.
Σύνδεσμος στην κυβερνητική σελίδα	Link
Νόμος (αρ./έτος και ονομασία)	Νόμος 998 - ΦΕΚ Α΄289/29.12.1979 «Περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας»
Στόχος/αντικείμενο του νόμου	Σύμφωνα με το νόμο, οι ελεύθερες αστικές περιοχές χαρακτηρίζονται ως πάρκα τα οποία περικλείουν εκτάσεις, εντός των πόλεων, που καλύπτονται από τεχνητή βλάστηση. Οποιαδήποτε αλλαγή χρήσης των εκτάσεων αυτών απαγορεύεται. Ο νόμος αυτός αντιμετωπίζει τους πράσινους αστικούς χώρους ως ελλείψεις, κοινόχρηστες περιοχές όπου επιτρέπονται μόνο υποδομές, έργα και αναδιαμορφώσεις που εξυπηρετούν την προστασία και την ανάπτυξη βλάστησης καθώς και την ανάπλαση.
Σύνδεσμος στην κυβερνητική σελίδα	Link

Τμήμα #3

Στρατηγικές για την προσβασιμότητα στις πράσινες περιοχές: πληροφόρηση και κατευθύνσεις

<p>Βασικά έγγραφα για τις στρατηγικές προσβασιμότητας στις κοινόχρηστες πράσινες περιοχές (κύριες τρέχουσες πολιτικές για την συμμετοχή συλλογικών οργάνων / ατόμων στην χώρα σας, με αναφορά στις βασικές ρυθμίσεις για την προσβασιμότητα, την πρόσβαση από χρήστες, μη-κερδοσκοπικές πρωτοβουλίες και όλα αυτά τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη στη χώρα σας) <i>Εισάγετε τουλάχιστον 3 στοιχεία</i></p>	
Νόμος (αρ./έτος και ονομασία)	Σύνταγμα της Ελλάδας – Άρθρο 21 παράγραφος 6
Στόχος/αντικείμενο του νόμου	Σύμφωνα με αυτό το Άρθρο, τα άτομα με αναπηρίες έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρων που εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας.
Σύνδεσμος στην κυβερνητική σελίδα	Link
Νόμος (αρ./έτος και ονομασία)	Υπουργική Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΕΣΕΔΠ/65826/699/2020 - ΦΕΚ 2998/Β/20-7-2020 «Τεχνικές οδηγίες προσαρμογής υφιστάμενων κτιρίων και υποδομών για την προσβασιμότητα αυτών σε άτομα με αναπηρία και εμποδιζόμενα άτομα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία»
Στόχος/αντικείμενο του νόμου	Σύμφωνα με την Απόφαση, η προσβασιμότητα ορίζεται ως το χαρακτηριστικό του περιβάλλοντος, που επιτρέπει σε όλα τα άτομα - χωρίς διακρίσεις, να έχουν πρόσβαση σε αυτό, και να χρησιμοποιήσουν τις υποδομές, αλλά και τις υπηρεσίες και τα αγαθά που διατίθενται στο συγκεκριμένο περιβάλλον, ανεξάρτητα με ασφάλεια και άνεση. Η προσβασιμότητα στο δομημένο περιβάλλον εξασφαλίζεται μέσω του προσβάσιμου σχεδιασμού, δηλαδή μια διαδικασία σχεδιασμού, κατά την οποία οι ανάγκες των ατόμων με αναπηρίες εξετάζονται ειδικά, με στόχο τα προϊόντα, τις υπηρεσίες και τις υποδομές, ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν, κατά το δυνατόν, αυτόνομα από άτομα με διάφορες αναπηρίες.
Σύνδεσμος στην κυβερνητική σελίδα	Link
Νόμος (αρ./έτος και ονομασία)	Υπουργική Απόφαση 52907/2009 - ΦΕΚ 2621/Β/31-12-2009 (Κωδικοποιημένη) «Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία σε κοινόχρηστους χώρους των οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών»
Στόχος/αντικείμενο του νόμου	Η Υπουργική Απόφαση αποτελείται από επτά άρθρα που αφορούν στην προσβασιμότητα στους δημόσιους χώρους. Σύμφωνα με την Απόφαση όλοι οι δημόσιοι χώροι πρέπει να είναι προσβάσιμοι σε άτομα με αναπηρίες (πάρκα, πλατείες, άλση, πεζοδρόμια, δημόσιοι χώροι στάθμευσης)
Σύνδεσμος στην κυβερνητική σελίδα	Link
Νόμος (αρ./έτος και ονομασία)	Υπουργική Απόφαση 28492/2009 - ΦΕΚ 931/Β/18-5-2009 (Κωδικοποιημένη) «Καθορισμός των προϋποθέσεων και των τεχνικών προδιαγραφών για την κατασκευή και τη λειτουργία των παιδικών χαρών των Δήμων και των Κοινοτήτων, τα όργανα και η διαδικασία αδειοδότησης και ελέγχου

	τους, τη διαδικασία συντήρησης αυτών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια»
Στόχος/αντικείμενο του νόμου	Η Υπουργική Απόφαση καθορίζει τους όρους για την δημιουργία παιδικών χαρών και πως μπορούν να είναι προσβάσιμοι σε παιδιά και άτομα με αναπηρίες.
Σύνδεσμος στην κυβερνητική σελίδα	Link

Τμήμα #4

Κατάλογος οργανισμών στήριξης και διαμεσολάβησης για την αναδιαμόρφωση των κοινόχρηστων πράσινων περιοχών

Τα βασικά υφιστάμενα δίκτυα/σύλλογοι/ανεπίσημες ομάδες/δημόσιοι φορείς που στηρίζουν την συμμετοχή των πολιτών στις κοινόχρηστες πράσινες περιοχές	
Συμπληρώστε τα ακόλουθα μέρη όπως ορίζονται. Πολλαπλασιάστε το στοιχείο με τα τρία κουτιά σύμφωνα με τον αριθμό των πηγών που θεωρείται ότι μπορούν να είναι χρήσιμες. Απαιτούνται 3 στοιχεία.	
Όνομασία της πρωτοβουλίας	Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης
Σύντομη περιγραφή	Η Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης (ΕΕΠΦ) είναι η παλαιότερη εθνική μη κυβερνητική οργάνωση προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα, με αδιάκοπη λειτουργία από το 1951 σε όλη την επικράτεια, για την προστασία της φύσης. Από το ξεκίνημά της η Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης πρωτοστάτησε στη δημιουργία Εθνικών Δρυμών και Προστατευόμενων Περιοχών, στον εκσυγχρονισμό της ελληνικής περιβαλλοντικής νομοθεσίας και στην προστασία βιότοπων και απειλούμενων ειδών πανίδας και χλωρίδας. Εργάζεται με πολλές άλλες μη κυβερνητικές οργανώσεις για κοινούς σκοπούς και συνεργάζεται με πολλούς εθνικούς και περιφερειακούς κρατικούς φορείς. Σήμερα η (ΕΕΠΦ) είναι δραστήρια σε 4 βασικούς τομείς: την Περιβαλλοντική Παρέμβαση, Την Διατήρηση και την Προστασία της Φύσης, την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, την Αειφορική Διαχείριση και την Ευαισθητοποίηση του Κοινού.
Σύνδεσμος	Hellenic Society for the Protection of Nature
Όνομασία της πρωτοβουλίας	WWF Ελλάς
Σύντομη περιγραφή	Η WWF αποτελεί ένα παγκόσμιο δίκτυο ανθρώπων, επιστημόνων, εθελοντών και πολιτών, δραστήριο σε πάνω από 100 χώρες. Η διεθνής παρουσία της και τα 5.000.000 των υποστηρικτών της, την καθιστά έναν από τους μεγαλύτερους διεθνείς οργανισμούς για την προστασία του περιβάλλοντος. Η WWF Ελλάς είναι το εθνικό γραφείο της WWF στην Ελλάδα. Το 2016, η WWF Ελλάς ξεκίνησε την καμπάνια «Το κλίμα είναι στο χέρι σου» και δημιούργησε την εφαρμογή για κινητά τηλέφωνα WWF GreenSpaces.

Σύνδεσμος	WWF Hellas
Όνομασία της πρωτοβουλίας	Πράσινο Ταμείο
Σύντομη περιγραφή	Το Πράσινο Ταμείο είναι μια πρωτοβουλία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Σκοπός του Πράσινου Ταμείου είναι η ενίσχυση της ανάπτυξης μέσω της προστασίας του περιβάλλοντος με την διαχειριστική, οικονομική, τεχνική και χρηματοπιστωτική υποστήριξη προγραμμάτων, μέτρων, παρεμβάσεων και ενεργειών. Οι ενέργειες αυτές αποβλέπουν στην ανάδειξη και αποκατάσταση του περιβάλλοντος, στη στήριξη της περιβαλλοντικής πολιτικής της χώρας και στην εξυπηρέτηση του δημόσιου και κοινωνικού συμφέροντος. Το Πράσινο Ταμείο μπορεί να χρηματοδοτεί προγράμματα που καταρτίζονται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ή άλλα Υπουργεία και τους εποπτευόμενους οργανισμούς τους, οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, και σωματεία ή άλλης μορφής ενώσεις νομικών και φυσικών προσώπων, τα οποία στοχεύουν στην προστασία, αναβάθμιση και αποκατάσταση του περιβάλλοντος.
Σύνδεσμος	Green Fund
Όνομασία της πρωτοβουλίας	Κοινωφελές Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση
Σύντομη περιγραφή	Το Κοινωφελές Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση είναι μη κερδοσκοπικός οργανισμός που ιδρύθηκε το 2005. Το Ίδρυμα σχεδιάζει, διαχειρίζεται και χρηματοδοτεί προγράμματα τα οποία καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα τομέων όπως η κοινωνική πρόνοια και ανάπτυξη. Το Κοινωφελές Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση είναι ο βασικός χρηματοδότης για την δημιουργία του Μητροπολιτικού Πάρκου Ελληνικών, το οποίο θα κατασκευαστεί στην Ελλάδα.
Σύνδεσμος	John S. Latsis - Public Benefit Foundation
Όνομασία της πρωτοβουλίας	Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ)
Σύντομη περιγραφή	Το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ) είναι ένας από τους μεγαλύτερους ιδιωτικούς φιλανθρωπικούς οργανισμούς στον κόσμο και πραγματοποιεί δωρεές σε μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, στους τομείς της τέχνης και του πολιτισμού, της παιδείας, της υγείας και του αθλητισμού, και της κοινωνικής πρόνοιας. Το ΙΣΝ ενισχύει οργανισμούς και προγράμματα, παγκοσμίως, που αναμένεται να επιφέρουν αισθητά, διαχρονικά και θετικά αποτελέσματα ευρέως στην κοινωνία και επιδεικνύουν αποτελεσματική διοίκηση και σωστή διαχείριση. Το Ίδρυμα στηρίζει επίσης προγράμματα που συμβάλλουν στη συνεργασία φορέων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, ως αποτελεσματικά μέσα υποστήριξης του κοινού καλού.
Σύνδεσμος	Stavros Niarchos Foundation (SNF)
Όνομασία της πρωτοβουλίας	Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού

Σύντομη περιγραφή	Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ – Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, είναι δραστηριοποιημένη στην μάχη της διατήρησης της περιβαλλοντικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της Ελλάδας από το 1972.
Σύνδεσμος	ELLINIKI ETAIRIA - Society for the Environment & Cultural Heritage
Όνομασία της πρωτοβουλίας	ECOCITY
Σύντομη περιγραφή	<p>Η ECOCITY είναι ένας Ελληνικός Μη Κυβερνητικός Οργανισμός που ιδρύθηκε το 2004, με 2.870 Μέλη-Εθελοντές και με τα προγράμματα Ecomobility, Oikopolis, Ecocamp. Αποτελεί ενεργό μέλος του Ευρωπαϊκού Γραφείου Περιβάλλοντος (ΕΕΒ) και του Γραφείου Μεσογειακών Πληροφοριών για το Περιβάλλον, τον Πολιτισμό και τη Βιώσιμη ανάπτυξη (ΜΙΟ-ΕCSDE).</p> <p>Η ECOCITY είναι ένας αστικός μη κερδοσκοπικός οργανισμός που ιδρύθηκε στην Αθήνα το 2004 και αργότερα επεκτάθηκε στη Θεσσαλονίκη και στην Πάτρα.</p> <p>Η λειτουργία και η οργάνωσή της βασίζεται σε εθελοντική συμμετοχή και συνεισφορά χρόνου και γνώσεων από τα μέλη της, που είναι επιστήμονες και καθηγητές, δημόσιοι αξιωματούχοι, εκπρόσωποι της τοπικής αυτοδιοίκησης, ΜΚΟ, δημοσιογράφοι, σπουδαστές και απλοί πολίτες. Η ECOCITY διοικείται από ένα πενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο που εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση.</p>
Σύνδεσμος	ECOCITY
Όνομασία της πρωτοβουλίας	Οικολογική Κίνηση Πάτρας
Σύντομη περιγραφή	<p>Η Οικολογική Κίνηση Πάτρας (ΟΙΚΙΡΑ) είναι ένας περιβαλλοντικός οργανισμός απλών πολιτών με έδρα την Πάτρα, την Τρίτη πόλη της Ελλάδας, πληθυσμιακά, και ιδρύθηκε τον Απρίλιο του 1986, αμέσως μετά το ατύχημα στην πόλη Τσέρνομπιλ.</p> <p>Είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός και οι στόχοι της ιδρυτικής του δήλωσης είναι:</p> <p>Η ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση των πολιτών σε περιβαλλοντικά θέματα</p> <p>Η προώθηση των περιβαλλοντικών θεμάτων στην κοινωνική, πολιτική και οικονομική τους διάσταση</p> <p>Η ειδική δράση για την θετική επίδραση των τοπικών και εθνικών περιβαλλοντικών υποθέσεων καθώς και θέματα ποιότητας ζωής στην πόλη.</p>
Σύνδεσμος	Ecological Movement of Patras (ΟΙΚΙΡΑ)
Όνομασία της πρωτοβουλίας	The Green Tank
Σύντομη περιγραφή	<p>Το Green Tank είναι μια ανεξάρτητη, μη κερδοσκοπική δεξαμενή σκέψης που αναπτύσσει πολιτική λύσεων για ένα βιώσιμο μέλλον.</p> <p>Η ενασχόληση του σχετίζεται με τους τρεις πυλώνες της βιώσιμης ανάπτυξης: περιβάλλον - οικονομία – κοινωνία, με έμφαση σε:</p> <p>Διατήρηση της βιοποικιλότητας και βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και των οικοσυστημάτων,</p>

	Άμβλυση και προσαρμογή της κλιματικής αλλαγής, απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα με στροφή προς τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ενεργειακή αποδοτικότητα, εξοικονόμηση ενέργειας, Μετάβαση προς μια βιώσιμη οικονομία, Κοινωνική ευημερία, κοινωνική συνοχή, και βελτίωση της ποιότητας ζωής όλων.
Σύνδεσμος	The Green Tank
Ονομασία της πρωτοβουλίας	Οργάνωση Γη
Σύντομη περιγραφή	<p>Η Οργάνωση Γη είναι μια ελληνική, μη κερδοσκοπική, μη κυβερνητική οργάνωση που ιδρύθηκε το 2010. Στόχος της η εδραίωση της έννοιας της Βιώσιμης Ανάπτυξης, όπως αυτή ορίζεται από τους 17 Παγκόσμιους Στόχους των Ηνωμένων Εθνών, παρέχοντας βιωματική μη τυπική εκπαίδευση για όλες τις ηλικίες.</p> <p>Η Οργάνωση Γη ανταποκρίνεται στην αποστολή της, σχεδιάζοντας και διευκολύνοντας βιωματικές, μη τυπικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες που συστήνουν βασικά ζητήματα βιωσιμότητας στην καθημερινότητα και ενδυναμώνουν άτομα και επιχειρήσεις να αναπτύξουν νέες δεξιότητες και να αλλάξουν υφιστάμενες συμπεριφορές.</p> <p>Η Οργάνωση έχει τρεις πρωτοβουλίες:</p> <p>A. Κέντρο της Γης, B. Αειφορία και Γ. Πρόσφυγας Γη, η κάθε μία από τις οποίες περιλαμβάνει τα δικά της έργα, το αφοσιωμένο προσωπικό και χειρίζεται 2 εκπαιδευτικά κέντρα.</p>
Σύνδεσμος	Link

Τμήμα #5

Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

1.

Παρακαλείστε να ελέγξε τις κύριες πλατφόρμες e-learning/τα διαδικτυακά μαθήματα που προσφέρονται από την εθνική κυβέρνηση ή οποιαδήποτε άλλη πρωτοβουλία για να δώσετε κατευθύνσεις, μάθηση κ.λπ. στην ανάπτυξη των κοινόχρηστων πράσινων περιοχών (πολλαπλασιάστε τις γραμμές σύμφωνα με τις διάφορες πηγές) τουλάχιστον 2 παραδείγματα	
Ονομασία της πρωτοβουλίας	Ίδρυμα Νεότητας και Δια Βίου Μάθησης: «Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης»
Σύντομη περιγραφή	<p>Το πρόγραμμα αποτελεί μέρος του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και δια Βίου Μάθηση» του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Τα προγράμματα που υλοποιούνται σε αυτό το πλαίσιο, ωφελούν τα μέλη των οικογενειών (ενήλικα και ανήλικα), τους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και όλο το κοινωνικό σύνολο εντός του οποίου εγκαθίσταται το Κέντρο. Τα προγράμματα αυτά στόχο έχουν να ενθαρρύνουν κάθε δάσκαλο, γονέα, παιδί, έφηβο, καθώς και το σύνολο της τοπικής κοινότητας κάθε περιοχής στο να συμμετέχουν ενεργά στην διαχείριση</p>

	του περιβάλλοντος, στην διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας και να υιοθετούν την ταυτότητα του ενεργού πολίτη. Οι δραστηριότητες που υλοποιούνται στα Κέντρα, περιλαμβάνουν σεμινάρια και εκπαίδευση σε περιβαλλοντικά θέματα, workshop και δράσεις ευαισθητοποίησης, ενώ δίνεται έμφαση στην βιωματική μάθηση, στην ενεργό συμμετοχή και ανάληψη πρωτοβουλιών.
Σύνδεσμος για την σελίδα της πρωτοβουλίας	Link
Ονομασία της πρωτοβουλίας	QualityNet Foundation (QNF): “In action for a better world”
Σύντομη περιγραφή	<p>Το QualityNet Foundation (QNF) είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός αφιερωμένος στη βιώσιμη ανάπτυξη. Δραστηριοποιείται στην Ελλάδα από το 1997, με στόχο την υποστήριξη ενός Βιώσιμου μέλλοντος, μέσω της δημιουργίας μιας Βιώσιμης Οικονομίας-Κοινωνίας που αναπτύσσεται με περιβαλλοντική ευαισθησία και κοινωνική συνοχή, ως ο κύριος μοχλός για την εξασφάλιση της ποιότητας ζωής.</p> <p>Το Δίκτυο Υπεύθυνων Οργανισμών & Ενεργών Πολιτών του QNF αποτελεί μια πολύ-συμμετοχική πλατφόρμα για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, όπου μέλη της είναι 150 θεσμικοί φορείς, 1.280 επιχειρήσεις, 345 οργανισμοί της κοινωνίας πολιτών, 250 οργανισμοί της τοπικής αυτοδιοίκησης, 4.500 σχολικές μονάδες και 45.000 ενεργοί πολίτες.</p> <p>Η πρωτοβουλία in action for a better world «Δημιουργούμε έναν καλύτερο κόσμο» συνιστά μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την προώθηση των 17 Παγκόσμιων Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης στην ελληνική κοινωνία επιδιώκοντας την ενεργό συμμετοχή των υπεύθυνων οργανισμών και των ενεργών πολιτών στην υιοθέτηση υπευθύνων πρακτικών που βελτιώνουν την ποιότητα ζωής.</p>
Σύνδεσμος για την σελίδα της πρωτοβουλίας	Link
Ονομασία της πρωτοβουλίας	Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης: «Πράσινες Γωνιές»
Σύντομη περιγραφή	<p>Το Πρόγραμμα σχεδιάστηκε και ξεκίνησε το 1999 από την Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης και απευθύνεται σε σχολεία όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων. Οι μαθητές υιοθετούν πράσινες γωνιές της περιοχής τους και ευαισθητοποιούνται μαθαίνοντας για την πανίδα και χλωρίδα του αστικού περιβάλλοντος. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε παιδιά και εφήβους (από 6 έως 16 ετών) και στους οργανισμούς και ομάδες που επιθυμούν να βοηθήσουν στην προστασία των πράσινων γωνιών στις γειτονιές τους.</p> <p>Σκοπός του είναι η ανάδειξη των «πράσινων γωνιών» μέσα από την παρατήρηση των φυτών, των ζώων και των πετρωμάτων και την ανακάλυψη των αλληλεπιδράσεων τους και του ρόλου τους στα οικοσυστήματα. Με τη βοήθεια εκπαιδευτικού επιστημονικού υλικού, καθώς και με μια σειρά από προτεινόμενες δραστηριότητες, οι Περιβαλλοντικές Ομάδες που υλοποιούν το Πρόγραμμα υιοθετούν, εξερευνούν και προστατεύουν την «πράσινη γωνιά» τους. Παράλληλα,</p>

	επιδιώκουν συνεργασία με την Υπηρεσία Πράσινου του Δήμου τους και άλλους σχετικούς φορείς, π.χ. τη Δασική Υπηρεσία.
Σύνδεσμος για την σελίδα της πρωτοβουλίας	Link
Όνομασία της πρωτοβουλίας	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Καστοριάς (Κ.Π.Ε. Καστοριάς)
Σύντομη περιγραφή	Το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Καστοριάς ιδρύθηκε το 1996 από τον Ελληνικό Υπουργείο Παιδείας και είναι ένας από τους παλαιότερους και πιο επιτυχημένους οργανισμούς του είδους του. Υλοποιεί σειρά εκπαιδευτικών προγραμμάτων και προάγει πρωτοβουλίες βιώσιμης ανάπτυξης τοπικά, περιφερειακά και σε όλη τη χώρα, στοχεύοντας στην ευαισθητοποίηση των μαθητών και των εκπαιδευτών για περιβαλλοντικά ζητήματα. Οι συμμετέχοντες στα προγράμματα του Κέντρου, ετησίως, ξεπερνούν τις 3.500. Επιπλέον διοργανώνει περιβαλλοντικές εξορμήσεις σε όλη την Ελλάδα και συντονίζει δυο εθνικά περιβαλλοντικά εκπαιδευτικά δίκτυα, που έχουν ως αντικείμενο μελέτης τις Λίμνες και τη Βιοποικιλότητα, με την συμμετοχή περίπου 800 σχολικών μονάδων.
Σύνδεσμος για την σελίδα της πρωτοβουλίας	Link

2.

Παρακαλείστε να ελέγξετε τις βασικές ψηφιακές εφαρμογές στην πράσινη διαχείριση και την συμπεριληπτική περιβαλλοντική εκπαίδευση (Πολλαπλασιάστε τις γραμμές σύμφωνα με τις διάφορες πηγές)	
Όνομασία της πρωτοβουλίας	WWF “Green Spaces App”-
Σύντομη περιγραφή	<p>Η πρωτοβουλία αυτή στοχεύει στο να χαρτογραφήσει τους πράσινους χώρους σε μικρές και μεγάλες πόλεις και η δημιουργία της ξεκίνησε από το Ελληνικό τμήμα του World Wildlife Fund (WWF Ελλάς), καθώς η χώρα αγωνίζεται να αντιμετωπίσει τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο της παρατεταμένης οικονομικής κρίσης.</p> <p>Η WWF Ελλάς σχεδίασε μια δωρεάν ψηφιακή εφαρμογή για συσκευές κινητής τηλεφωνίας, με σκοπό την αναβάθμιση δημόσιων αστικών πράσινων χώρων, ενθαρρύνοντας παράλληλα την ενεργοποίηση της συμμετοχής των πολιτών.</p> <p>Η εφαρμογή ονομάζεται GreenSpaces και επιτρέπει στους χρήστες να επικολλούν ετικέτες η/και άλλους χρήστες, να αναρτούν φωτογραφίες από πάρκα και πράσινους χώρους και να τα αξιολογούν με κριτήρια καθαριότητας, τάξης και ορθής συντήρησης. Οι χρήστες μπορούν να κάνουν αναφορές σε αξιολογήσεις που έχουν αναρτηθεί από άλλους χρήστες, όταν θεωρούν ότι έχουν ελλιπή αιτιολόγηση ή δεν είναι δίκαιες. Το βασικό στοιχείο του έργου είναι η αλληλεπίδραση.</p>
Σύνδεσμος για την σελίδα της πρωτοβουλίας	Link

Τμήμα #6

Προστιθέμενη αξία

<p>Ορίστε υφιστάμενες καλές πρακτικές στη χώρα σας, οι οποίες περιλαμβάνουν πολλαπλά ενδιαφερόμενα μέρη, σχετικά με τις κοινόχρηστες πράσινες περιοχές, και δράσεις προσανατολισμένες στην προσβασιμότητα. (Πολλαπλασιάστε τις γραμμές σύμφωνα με τις διάφορες πηγές)</p>	
<p>Σε αυτό το πίνακα, βρείτε καλές πρακτικές που εστιάζουν στην πολύπλευρη προσέγγιση και την συμπερίληψη.</p>	
Όνομασία της πρωτοβουλίας	Δίκτυο Ελληνικών Πράσινων Πόλεων
Σύντομη περιγραφή	<p>Εννέα πόλεις (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Βόλος, Αλεξανδρούπολη, Ιωάννινα, Κοζάνη, Τρίκαλα, Ζάκυνθος και Κέρκυρα) και οι δημοτικές αρχές τους συνεργάστηκαν και δημιούργησαν ένα δίκτυο, ούτως ώστε να ευαισθητοποιήσουν τις τοπικές αρχές και τους πολίτες για περιβαλλοντικά ζητήματα. Ο στόχος τους είναι η ανταλλαγή γνώσης και τεχνογνωσίας μεταξύ των Ελληνικών πόλεων, σχετικά με την πράσινη διαχείριση, ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη πράσινων καλών πρακτικών και πρωτοβουλιών σε τοπικό επίπεδο.</p>
Σύνδεσμος	Link
Όνομασία της πρωτοβουλίας	Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΚΠΙΣΝ)
Σύντομη περιγραφή	<p>Το Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος είναι ένας δημόσιος χώρος, με ελεύθερη πρόσβαση και διαπλαστική συμμετοχή του κοινού σε ένα πλήθος πολιτιστικών, εκπαιδευτικών, αθλητικών, περιβαλλοντικών και ψυχαγωγικών εκδηλώσεων και δράσεων. Περιλαμβάνει τις εγκαταστάσεις του Πάρκου Σταύρος Νιάρχος, ενός από τα μεγαλύτερα σημεία πρασίνου στην Αθήνα, καλύπτοντας μια έκταση 210 στρεμμάτων και εποπτεύεται από το Υπουργείο Οικονομικών. Το Πάρκο Σταύρος Νιάρχος είναι ο μεγαλύτερος δημόσιος κήπος στην Μεσόγειο, αλλά παράλληλα αποτελεί και σημείο έναρξης της στρατηγικής προσπάθειας να ευαισθητοποιηθεί το κοινό σε περιβαλλοντικά θέματα.</p> <p>Ως μέρος της αποστολής του ΚΠΙΣΝ, να εκπαιδεύσει τους επισκέπτες και να τους ευαισθητοποιήσει για θέματα βιώσιμης ανάπτυξης, έχουν σχεδιαστεί εξειδικευμένα περιβαλλοντικά προγράμματα για σχολεία καθώς και workshop με θεματικές ευρείας κλίμακας για όλες τις ηλικίες. Το ΚΠΙΣΝ έχει σχεδιαστεί και κατασκευαστεί ώστε να είναι πλήρως προσβάσιμο σε άτομα με ειδικές ανάγκες. Επιπλέον, πολλά εκπαιδευτικά προγράμματα διοργανώνονται με στόχο την ενθάρρυνση της συνεργασίας παιδιών με ή/και χωρίς ειδικές ανάγκες. Μια άλλη ηλικιακή ομάδα, για την οποία το ΚΠΙΣΝ έχει σχεδιάσει προγράμματα, είναι τα άτομα άνω των 65 ετών με ήσσονος σημασίας κινητικές δυσκολίες.</p>
Σύνδεσμος	Link

Όνομασία πρωτοβουλίας	της Το Μητροπολιτικό Πάρκο του Ελληνικού
Σύντομη περιγραφή	Το Μητροπολιτικό Πάρκο είναι ένα έργο που θα υλοποιηθεί στην Ελλάδα μέσα στα επόμενα χρόνια. Θα βρίσκεται στην Αθήνα, πρωτεύουσα της Ελλάδας και θα καλύπτει συνολικά έκταση 2.000.000 τ.μ., ενώ από αυτά τα 600.000 τ.μ. θα αποτελούν κοινόχρηστους πράσινους χώρους. Όταν ολοκληρωθεί, το Μητροπολιτικό Πάρκο, θα είναι ένα από τα μεγαλύτερα σε έκταση και πλέον εντυπωσιακά πάρκα, του είδους του στην Ευρώπη, καθώς και ένα από τα μεγαλύτερα παράκτια πάρκα στον κόσμο. Θα απευθύνεται σε όλους και θα είναι προσβάσιμο από όλους.
Σύνδεσμος	Link